



Dialogkafe

Enkel oppsummering fra budsjettarbeidsmøte 31. oktober 2024 Spørsmål og svar - kommentarer og innspill

Rådmann, stab og støtte foajeen i u.etg.	Oppvekst møterom Sølvsberget	Familie og velferd møterom Brandbukampen
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Overordnede økonomitema <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens overordnede inntekter • Investering og finansiering • Eiendomsskatt ▪ Arbeidsgiverrollen <ul style="list-style-type: none"> • Kompetanse • HMS • Sykefraværsoppfølging ▪ Befolkningsutvikling <ul style="list-style-type: none"> • Tiltak for positiv befolkningsutvikling • Prosjekt «Gran – et sted for livet» • Nyopprettet stilling: Bo- og næringsrådgiver ▪ IKT og digitalisering <ul style="list-style-type: none"> • Digitalisering • Informasjonssikkerhet og personvern ▪ Helhetlig virksomhetsstyring <ul style="list-style-type: none"> • Mål og resultater • Overordnet planlegging • Ledelse og administrasjon • Internkontroll 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Barnehage ▪ Skole ▪ Pedagogisk psykologisk tjeneste 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Helsestasjon og skolehelsetjeneste ▪ Psykisk hele- og rustjeneste ▪ Barnevern ▪ NAV Hadeland ▪ Tilrettelagte tjenester ▪ Flyktninger
	Helse og omsorg møterom Granavollen	Kultur og samfunn møterom Røykenvik
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koordinering og tildeling av tjenester ▪ Legetjenesten ▪ Forebyggende tjenester ▪ Hjemmetjenesten ▪ Helse og omsorgssentre 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kultur ▪ Eiendom ▪ Samferdsel ▪ Vann og avløp ▪ Brann og redning ▪ Plan bygg og oppmåling ▪ Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal

Dialogkafeen var en del av programmet i budsjettarbeidsmøtet for alle folkevalgte i Gran kommune. Etter plenumsorienteringer, ble deltakerne delt i fem grupper som rullerte mellom rom for hvert budsjettområde.

Folkevalgte var oppfordret til å bruke cafedialogen til

- spørsmål til innholdet i rådmannens budsjettforslag
- spørsmål til innledninger i plenum tidligere samme dag
- generelle spørsmål om drift og utvikling
- faktainformasjon den folkevalgte trenger for egne budsjettinnspill

Så langt det har latt seg gjøre, har administrasjonen notert ned spørsmål, innspill og kommentarer.

Det er ikke mulig å gi en fullgod skriftlig oppsummering, og det har ikke vært kapasitet til en nøye gjennomgang med korrektur i ettertid.

Det viktigste var at de folkevalgte fikk snakket med administrasjonen. De som opplever at den skriftlige oppsummeringen under ikke er tilstrekkelig, oppfordres til å sende inn spørsmål på vanlig måte i politikermoduleen i Framsikt. Det vil være rom for ulike tolkninger og oppfatninger av det som ble sagt og skrevet. Det kan oppstå ulikheter mellom denne oppsummeringen og skriftlige framstillinger i Framsikt. I så fall må vi sammen forsøke å finne ut av det som er uklart.

Rådmann og Stab

Spørsmåls- stiller	Tema/overskrift	Spørsmål	Svar
John Olav Høgghaug-Western	Høyt sykefravær i barnehage, 14,62 % akkumulert per 30.09.2024	Hvordan jobber dere med det høye sykefraværet i barnehage?	Alle barnehagene i Gran har blitt med i IA bransjeprogram «Tidlig inn» og hadde oppstartsmøte 3. september. «Tidlig inn» er et prosessverktøy for systematisk arbeid med arbeidsmiljø og forebyggende sykefravær. I forkant av oppstart med verktøyet er det ønsket at partssammensatt gruppe får en inngående kunnskap for hva deres samarbeid kan bidra med i arbeidsmiljøarbeid. Partssammensatt gruppe skal være drivere i arbeidet med verktøyet tidlig inn med stor involvering av de ansatte og sikre at alle parter er involvert i beslutningsprosesser og implementering av tiltak, noe som bidrar til en felles forståelse av utfordringer og løsninger i arbeidsmiljøet. Verktøyene i «Tidlig inn» skal hjelpe avdelingene til å bli bedre kjent med hverandre – forstå utfordringene på jobb – utdype sammenhengene – finne gode løsninger – og prøve ut løsningene sammen.
Inger Staxrud	Befolkningsvekst/tilflytting	Vet vi hva som er viktig når folk velger å flytte? Hvilke jobber er attraktive, og hva trengs?	Viste til undersøkelse gjennomført av HNN høsten 2022, blant innbyggere i Oslo. Mange faktorer spiller inn, noe kan vi påvirke og noe kan vi ikke påvirke. Vi må legge inn ressursene på det vi kan gjøre noe med. En annen undersøkelse, gjort av SSB, viser at de fleste unge voksne ønsker å bo i nærheten av foreldrene sine. Det gir oss noen muligheter og vi bør samarbeide mer med denne foreldregenerasjonen, fordi vi kanskje har noen felles mål.
Juul Tore Kittelsrud	Gevinster av digitalisering	I hvilken grad har man målt den økonomiske gevinsten av digitalisering?	Vi klarer i begrenset grad å bruke gevinstrealisering som metode i digitalisering. Det utarbeides digitaliseringsinnspill for ønskede tiltak hvor mulige gevinster beskrives. Som regel er gevinstene fragmentert i effektivisering og kvalitetsforbedring som er vanskelig å realisere i kroner og øre.
Karl Jonas Overn	Kartlegging bakenforliggende årsaker til sykefravær	Har dere kartlagt de bakenforliggende årsakene til det høye sykefraværet?	Det har vært gjennomført en spørreundersøkelse blant ledere og deltakere i arbeidsmiljøgruppene (AMG). Dette gav ikke noen gode svar, så nå er det to ansatte på HR som reiser rundt og deltar på AMG grupper ute i tjenesten. Resultatene fra dette vil blant annet deles i årsrapporten som et svar på verbalvedtaket i gjeldende budsjett- og økonomiplan.
John Olav Høgghaug-Western	Sykemelder (lege)	Leger sykemelder ofte pasientene 100 %, men har dere dialog med legetjenesten som kan være med å påvirke slik at de går fra å sykemelde 100 % til gradert der dette er mulig?	Vi har per i dag ingen direkte dialog med legetjenesten på systemnivå, bare gjennom dialogmøter med ansatte. Vi har imidlertid satt søkelyset på arbeidsgivers tilretteleggingsplikt. Vi har gjennom tverrfaglige nettverksgrupper jobbet med hva slags tilrettelegging er det mulig å få til hos oss, og lederne har i de lokale arbeidsmiljøgruppene blitt oppfordret til å definere mer konkret oppgaver og hvor mange som til enhver tid kan få tilrettelagt sitt arbeid uten at det går ut over de andre ansatte. Vi er også veldig bevisst på at en tilrettelegging kun skal vare for en periode og ikke være permanent. På denne måten håper vi at

			legetjenesten etter hvert vet at dersom de får en pasient som er ansatt i Gran kommune, så kjenner de til at vi er gode på tilrettelegging og at de ikke nødvendigvis må sykemelde pasienten 100 %, men gradert. I tillegg er det viktig å huske på den aktivitetsplikten den ansatte som er sykemeldt har.
Ingrid Woldengen	Sykefravær	Ser dere noen sammenheng mellom sykefravær og HMS?	Det vi ser er at emosjonelle belastninger over tid kan være krevende og kan i ytterste konsekvens føre til sykefravær. I det tradisjonelle HMS arbeidet har man satt søkelyset først og fremst på de fysiske, kjemiske, biologiske, ergonomiske, organisatoriske og psykososiale faktorene. Det kommer tydeligere og tydeligere fram viktigheten av å også sette søkelyset på de emosjonelle faktorene. I Gran har startet et arbeids gjennom tverrfaglige nettverksgrupper hvor man har jobbet med emosjonelt arbeid og hvordan skape emosjonell robusthet.
Juul Tore Kittelsrud	eadelandshagen	Hva får vi ut av Hadelandshagen og andre samarbeid?	Administrasjonen kan legge til rette for mer rapportering og måling av effekt.
Juul Tore Kittelsrud	Befolkningsvekst/tilflytting	Potetfestivalen, gla'dager – hvorfor har ikke kommunen stand? Er Gran kommune på boligmesse?	Godt innspill. Dette er vi innoen i strategien for prosjektet nå, hvilke arrangementer og tilbud finnes i kommunen vår og hvordan kan vi som kommune bidra mer systematisk og strategisk på å løfte fram alt det positive som finnes. Gran kommune skal i prosess med å analysere hvilke behov det er for ulike boligtyper i forhold til størrelse, prisklasser og beliggenheter. Når dette foreligger er det naturlig å delta på messer både for utstillere, men også for å vise oss frem.
Inger Staxrud	Benytte ressurser i samfunnet	Hva kan vi gjøre for å nyttiggjøre oss kapasiteten som ligger hos pensjonister? Leie inn på pensjonistvilkår, f.eks.	Vi benytter oss til en viss grad av dette i dag, men har mer å gå på.
John Olve Johnsen	Befolkningsvekst/tilflytting	Hvordan synliggjøre boligtilbudet i Gran for Oslo-folk? Markedsføring på toget, er det aktuelt? Reisetid må fram: til Gardermoen for eksempel – kortere tid enn fra Oslo, kort tid til Oslo,	Dette er et viktig område som det må utarbeides en plan for. Gran kommune har behov for befolkningsvekst og det å gjennomføre synlig markedsføring er nødvendig.

		sammenligne med andre steder.	
Inger Staxrud	Digitalisering	Tar dere hensyn til at ikke alle innbyggere, særlig de eldre, henger med på det digitale like godt?	Vi har som mål å balansere digital utvikling med personlig sørvis. Mange av innbyggerne våre forventer digitale tjenester, men vi legger fortsatt vekt på å bistå de som ikke er i stand til å benytte seg av det digitale. Det er mest utfordrende for våre eldste innbyggere, men også mange yngre trenger veiledning.
Christin Bamber	Eiendomsskatt	Er det tiltak som kan gjøres for å differensiere eiendomsskatten, jf. pensjonister med store boliger.	I tiltaket som er beskrevet i rådmannens budsjettforslag, under Rådmann og stab, forklares det kort om hvilke instrumenter kommunen kan bruke for å regulere skattenivået og beskatningen av den enkelt eiendom. Bunnfradrag er et tiltak som kan benyttes. Det anbefales å lese sak om muligheter for en mer sosial innretning av eiendomsskatt, kommunestyresak 144/23.
Pernille Alm	Befolkningsvekst	Hva tenker du (Johnny) om hva som skal til for å få til befolkningsvekst?	Tror vi har et godt utgangspunkt, på grunn av plassering. Ser verdien av å forsøke å få utflyttede unge tilbake etter endt utdanning. Har behov for å vise fram de gode bedriftene og interessante arbeidsplassene vi har her. 1200 jobber innenfor privat helse i Gran kommune. Vi må gjøre to ting samtidig: både jobb og bolig. Bolig til unge voksne, som unge voksne har råd til og som er interessante for målgruppa. Dette er sentralt spørsmål som absolutt skal få fullt fokus. Det er strategi prosess i gang. Boligvekst er en sammensatt utfordring og det er mange områder som må på plass, men det handler om en bostedsanalyse, konseptbehov, prisnivå, hvilken strategi har de ulike bedriftene osv. Kommer tilbake til dette i løpet av vinteren 2025.
Didrik Skogly	Hapro Brandbu	Skal de legge ned Hapro på Brandbu? Utbygging av bosteder for unge, hvor er det muligheter for det?	Avdelingen i Brandbu kan bli avviklet, hvis Hapro får ferdig lokaler i Mohagen. Hapro er i prosess med å utvide anlegget i Mohagen. Som en konsekvens av dette kan lokalene i Brandbu ha behov for omstrukturering og ny driftsform må på plass. Målgruppa må si noe om hva de ønsker, slik at vi som kommune vet mer om hva vi skal utvikle videre. Det finnes mange gunstige modulløsninger, som kan være mulig å få kjøpt. Dette er et sentralt punkt som vil være en del av punktet som er kommentert i forrige punkt.

Linea Weseth	Tilflytting/skolestruktur	Hva tror du skjer med tilflytting av barnefamilier når vi legger ned flere barneskoler?	Skal ikke gå inn i debatt om struktur.
Magnhild Simensen	Videregående skole	Gran – et sted for livet, hvordan få til det når legger ned linje på videregående?	Fylket som bestemmer, ønsket ikke at skal legges ned.
Magnhild Simensen	Boligpriser	Viktig at det ikke er så dyrt å kjøpe hus eller leilighet.	Det er viktig at det bygges boliger for “folk flest” I dette legges det til gunn ulike konsepter hvor byggemetode, størrelser og prisgrupper er sentralt – dette er et sentralt punkt som blir en del av tiltakene for å skape befolkningsvekst.
Didrik Skogly	Tilflytting	Ønsker lave boligkostnader (lav eiendomsskatt, billigere avgifter, strøm osv.) Barnehager er viktige.	Dette er et tema som henger i sammen med bolig strategi. Eiendomsskatt er et viktig vurderingsområde, men har betydning for inntektsgrunnlag og tjenestelevering fra kommunen. Avgifter og strøm er områder som vi alltid er opptatt av, men i mange tilfeller styres utenfor kommunens rådighet.
Tor Erik Linstad	Sykefravær	Hvordan er sykefraværsprosenten i Gran kommune sammenlignet med andre kommuner? Og i hvor stor grad bestrider dere sykemeldinger der dere mener den sykemeldte ikke har sykepengere rettigheter?	Hele kommune-Norge har utfordringer med høyt sykefravær. Det foregår spennende forhandlinger mellom partene i forhold til ny IA avtale. IA avtalen som nå har vart i 20 år har ikke gitt ønsket effekt. I Gran kommune har vi etablert lokale arbeidsmiljøgrupper i alle enheter som jobber med arbeidsmiljø. Med arbeidsmiljø mener vi hvordan man organiserer, planlegger og gjennomfører arbeidet. For kort tid siden var vi på studietur til Stange kommune som har etablert en ressursenhet. Denne driftes av to ansatte og har ført til at kommunen har redusert sine kostnader til innleie fra vikarbyrå i stor grad. I Gran har vi i tilrettelagte tjenester en fag- og bemanningsenhet som vi tenker er et godt utgangspunkt og som kan videreutvikles og utvides. Til spørsmålet om vi i Gran kommune bestrider sykemeldinger, så er svaret at i de tilfellene hvor vi mistenker at den ansatte ikke har krav på sykepenger etter folketrygdloven, så har vi valgt å bestride enkelte sykemeldinger. Sykemeldingen er kun en dokumentasjon på fraværet, og det er årsaken til fraværet som avgjørende for om man oppfyller kravene til å motta sykepenger.
Line Frøyhov	Sykefravær	Det er mye lavere sykefravær i det private, har dere tatt kontakt med dem for å høre hva de gjør og eventuelt lære av det?	Det stemmer nok at privat sektor ligger noe lavere enn kommunal sektor. I barnehage er snittet på landsbasis i kommunal sektor 10,2 % mot 9,3 % i det private. I helse og omsorg er det snitt på 9,9 % i kommuner mot 8,2% i det private. Dette er tall fra 2. kvartal i 2024 på landsbasis. Vi har ikke god kjennskap til hvordan sykefraværet er i private barnehager og private institusjoner i Gran kommune sammenlignet med våre tjenester, men det er et godt innspill som vi vil følge opp. Vi forholder oss til det samme lovverket, så rammene våre er de samme, men det hadde vært nyttig å høre om de gjør grep som vi kan lære av.

Christine Bamber	Kommunens eiendommer	Eiendom i Granåsvegen, jorde. Hvorfor sitter vi med eiendommer som ikke brukes?	Henvist til å stille spørsmålene hos kultur og samfunn (eiendom).
John Olav Høgghaug-Western	Økonomi	Sammenheng mellom avskrivninger, låneopptak og avdrag	Forklarte at finansiering av investeringer gjøres som fellesfinansiering. Avskrivninger er ikke en kostnad i kommuneregnskapet, kravene til og reglene for minimumsavdrag for gjeld ivaretar krav til nedbetaling av gjeld som minimum må gjøres for å sikre nedbetaling i denne i tråd med kapitalslitet.
Tor Erik Lindstad	Vikarbudsjet	Lurer på vikarbudsjet – enkelte tjenester har ikke dette. Eller det er underbudsjettet.	Dette vil variere mellom tjenestene, generelt vil det være slik at adm. tjenester ikke vikarsetter ved fravær. Tjenester der det vil være umiddelbart behov for å leie inn vikar skal budsjettere med dette. Men det må også sees opp mot budsjetterte sykepengerefusjoner.
Lars Erik Flatø	Pensjonistlønn	Har Gran kommune valgt å øke timelønn til pensjonister?	Nei, det har vi ikke gjort i Gran kommune ennå.
Trond Rieb	Eiendomsskatt	Hva er det mulig å øke og samtidig beskytte de som har dårlig råd.	Se svar lenger opp.
Christine Bamber	Oppgraderingsbehov i skolene som skal beholdes	Hvor holdbare er de tallene for hva det vil koste å oppgradere de skolene som skal beholdes. Er avgjørelsen om skolestruktur tatt på riktig grunnlag?	Vi har hatt konsulenter inne for å vurdere skolebyggene i utredningsfasen. Vi må gjøre nærmere prosjektering for å finne de faktiske kostnadene.
Christine Bamber	Ukultur	Hører om ansatte som mistrives og vil slutte, er det en ukultur i Gran kommune?	Så langt vi er kjent med, så kan vi ikke si på generelt grunnlag at det er en ukultur i Gran kommune. Vi har etablert varslingsrutiner hvor ansatte kan varsle både nærmeste leder, leders leder, verneombud og/ eller tillitsvalgt. Vi har også et varslingsinstitutt bestående av rådmann, hovedverneombud og HR-sjef. Videre har vi etablert arbeidsmiljøgrupper (AMG) i hver tjeneste hvor det jobbes med arbeidsmiljøproblematikk. Vi gjennomfører også medarbeiderundersøkelser annethvert år og har i tillegg gjennomført anonyme arbeidsmiljøundersøkelser i enkelte enheter.

Christine Bamber	Sykefravær	Ser dere noen sammenheng mellom at ansatte må stå ute i kulda og skrape is/ måke snø og sykefravær?	Vi har ingen informasjon om at det er en direkte sammenheng mellom dette, men det er en naturlig sesong variasjon spesielt når det gjelder korttidsfravær.
Pål Arne Sangnæs	Arealplan, tilrettelegge for boliger	Legge mer til rette for den befolkningsutviklingen som kommunen har behov for, for eksempel ved Sagatangen. Må få god dialog med helse og omsorg, for å få oversikt over behovet.	Har møte med en av grunneierne til uka, tirsdag. Skal forankre oppgaver hos rådmannens ledergruppa tirsdag, forankre internt i organisasjonen – og deretter i politikken og ut i befolkningen. Kunne fått i gang et konsept på dette arealet, ikke preget av institusjon, som er attraktivt for den målgruppa vi ønsker å nå. Som kommune må vi være en god bestiller. Og kanskje vi må sitte på noen eierandeler. Dette er en del av den helhetlige boligstrategien og vil bli bearbeidet der.
Arne Hansen	Boligutvikling	Ønsker møte med Johnny om boligutvikling for eldre, spurte om kan delta i møte med eldrerådet	Er klar for å møte dere, se i sammenheng med desember-møtet
Kari Marie Engnæs	Styrking av HR	Hvilken styrking har dere gjort innen HR knyttet til sykefraværarbeid?	Knyttet til verbalvedtaket om de bakenforliggende årsakene til det høye sykefraværet, vedtok kommunestyret en stilling som skulle jobbe målrettet med sykefraværarbeid. I tillegg har man i stab og støtte omfordelt ressurser internt til en 60 % stilling. Dvs. at vi til sammen har «styrket» lederstøtten tilknyttet sykefravær med 1,6 årsverk.
Rustem Rexaj	Utenforskap	Aktivitet, tilrettelegging og restarbeidsevne	Arbeidsgivers handlingsrom framover med færre i yrkesaktiv alder, vil stille krav til arbeidsgiver om å legge til rette for en arbeidsplass som rommer ansatte i alle livsfaser. Det blir viktig å se på hvordan man kan «utnytte» den restarbeidsevnen som finnes blant ansatte som i dag kanskje står utenfor arbeidslivet.
Pål Arne Sagnes	Digitalisering	Sparer vi oss til fant ved å ikke satse på digitalisering?	Administrasjonen er bekymret for kapasitet, kompetanse og framdrift i videre digitaliseringsarbeid. Dette er beskrevet både i overordnet kapittel om organisering og omstilling og under budsjettområdene. Rådmann og stab har et ønsket tiltak som det ikke er funnet økonomisk rom for. Det handler om gjeninnføring av digitaliseringsmidler. Teksten belyser spørsmålet.
Trond Rieb	Gran sør	Skal settes noen på å lage reguleringsplan for området? Er det tenkt på om kommunen kunne kjøpt området og utviklet selv? Blir det for dyrt i den tida vi er i?	Gran kommune må ta en større rolle i utviklingen. I et godt marked, kan du være aktiv ved å påvirke. I et mindre godt marked, må vi gå mer foran for å få ting til å skje. Kanskje må vi som kommune være med på eiersiden. Vi ønsker å utvikle Gran sør Skal snakke med grunneierne, se på konsepter. Litt lenger fremme, når vi har snakket mer med eksisterende grunneiere, kan spørsmålet om eierskap/eierandeler komme. Vi må være en god bestiller også. Arbeidet med reguleringsplan starter opp nå.

			Parallelt med reguleringsprosess så jobbes det sammen med grunneiere om hvilken type næring som ønskes på område.
Kjetil Ulseth	Befolkningsvekst	Hvorfor skal folk komme hit og bo her?	I prosjektet jobber vi fortsatt mye med å skaffe oss innsikt – og dette er jo noe av det vi vil vite mer om. Prosjektet er todelt, handler både om bolyst og om tilflytting. Vi må vite mer, gjøre mer.
Børre Børresen	Befolkningsvekst/b oligutvikling	Utvikles mest boliger for eldre – hvem er det som styrer utbyggingen, er det kommunen eller utbyggerne?	Må være mer førende, tydelige bestillere på hva vi trenger og hva vi skal ha. Stedsutvikling handler om et mangfold. Mangfold: mennesker i ulik alder, livssituasjon med ulike behov og ønsker. Vi må vurdere hvilke finansieringsløsninger prosjektene skal ha.
Willy Westhagen	Kompetanse	Hva er Gran kommune sin holdning til kompetanse? Er det kun formell kompetanse som legges vekt på?	Kompetansebegrepet består av mer enn bare formell utdanning. Kompetanse er et samlebegrep for nødvendig kunnskap, ferdigheter, evner og holdninger som passer til oppgaver og krav. Vi er opptatt av hele kompetansebegrepet i våre utlysningstekster som er førende for ansettelse etter kvalifikasjonsprinsippet.
Gunn Elisabeth Alm Thoresen	Sårbarhet i administrative funksjoner	Hva gjør vi?	Vi jobber kontinuerlig med kompetansdeling og samarbeider om oppgaver, men får ikke til nok på grunn av kapasitetsutfordringer. Vi har mer enn nok med å håndtere daglig drift og utviklingsoppgaver. Sårbarheten som ligger i at vi på mange arbeidsområder kun har en person som håndterer oppgaver er beskrevet under budsjettområde Rådmann og stab. Vi skulle gjerne hatt mer kapasitet til å utvikle det vi kaller for «tvillingkompetanse». Det er viktig å bruke tid på rutinebeskrivelser og opplæring for å ta ned noe av risikoen.
Kjetil Ulseth	Boligutvikling	Er det noe prosjekt om å leie til eie?	Må se på konsepter for dette, for eksempel modulbaserte, standardiserte løsninger. Vi trenger en god boligstrategi, en segmentert plan.
Inger Lise Stiang	Tilflytting	Hvorfor flytter foreldre med barn hit?	Vi trenger å gjøre flere undersøkelser – må vite mer
Roger Nyhus	Tilflytting	Må gjøre oss mer attraktive, først og fremst kommunens tjenester – kan starte med plan og bygg. Både rettet mot	Les kommentar på tilsvarende punkt tidligere i denne rapporten.

		innbyggere og mot næringsliv, entreprenører	
Lasse Juliussen	Refusjon ressurskrevende brukere	Hva ligger i linjen for toppfinansieringsordningene for ressurskrevende tjenester	Den negative posten som ligger på linjen "Kommuneproposisjonen - Toppfinansieringsordning ressurskrevende tjenester" er knyttet til en forventet økt refusjon for ressurskrevende tjenester. Refusjonene ligger på tjenesteområdet Familie og velferd og fører til lavere kostnader.
Gunn Elisabeth Alm Thoresen	Overordnede inntekter	Hvorfor får vi dårligere inntekter enn budsjettet i 2024?	Prognosen for året slik de er gjengitt i september rapporten for de sentrale inntektene er 8,8 mill. kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes en kombinasjon av lavere skatteinntekter og lavere inntektsutjevning enn budsjettet. Vi forventer en svikt i kommunens egne skatteinntekter mot budsjett på 3 mill. kroner. I tillegg viser KS sin prognosemodell etter at statsbudsjettet for 2025 ble lagt fram at kommunen forventes å få ca 6,8 mill. kroner mindre enn budsjettet som følge av forventet lavere inntektsutjevning.
Hans Bjørge	AKAN (arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk)	Har dere AKAN utvalg i Gran kommune?	Gran kommune har nylig etablert et AKAN utvalg som ledes av HR-konsulent Vegar Hole-Stenerud. Han har med seg hovedverneombud Knut Ola Hubred, ansattrepresentant Anne Berit Rækken (HTV Utdanningsforbundet) og HR-konsulent Silje Jordheim Holm som sekretær. I tillegg deltar vår kontaktperson i bedriftshelsetjenesten. AKAN utvalget er et underutvalg til det sentrale AMU. De er i oppstarten, men jobber nå med å utarbeide rutiner, veiledere og samtalestøtte. HVO Kunt Ola er utpekt som AKAN kontakt.
Inger Lise Stieng	Klimarådgiver	Kan dere si noe mer om hva som er tenkt rundt klimarådgiver	Klima og miljø må være et perspektiv på alle områdene våre. Behov for å ha en pådriver for å få til dette. Vi må følge utviklingen mht planlegging og rapporter. Klima og energiplanen har gått ut på dato.
Inger Lise Stieng	Eiendomsskatt	Spørsmål rundt taksering.	Anbefaling om å bestille en politisk sak. Se for øvrig svar lenger opp i tabellen.
Morten Hagen	Netto finansutgifter og inntekter Framsikt rapport per september	Sammenheng mellom hittil i år tall og prognose for året	Denne sumlinjen inneholder motpost avskrivninger. Motpost avskrivninger bokføres og inkluderes på denne linjen først ved årsslutt, det gir da en redusert kostnad. Dette er bakgrunnen for at netto finansutgifter og inntekter i denne tabellen kan være høyere hittil i år enn prognosen for året. Tabellen som heter "Finansinntekter og utgifter" i kapittelet "Økonomirapportering" i september rapporten gir en bedre presentasjon av de enkelte finanspostene uten motpost avskrivninger for å kunne se prognosen for de enkelte finanspostene.

Kultur og samfunn

Spørsmåls- stiller	Tema/overskrift	Spørsmål	Svar
Inger Lise Stiang	Viser til innsendt skriftlig spørsmål vedrørende kostnader ved utbedringer av skoler.	Høre litt mer om investeringene på skolene (til Gard)	Det gjennomføres et forprosjekt for skolene (Trintom, Jaren, Fredheim) for det ses på kostnader ved utbedringer ut ifra bruk av areal og kapasitet. Arbeidet planlegges å vare til utpå våren hvor vi da vil få et mer korrekt økonomisk grunnlag å legge frem. Vi må prioritere innenfor rammene i budsjettet.
Kristen Kjøberg	Veg til skole	Vei til Jaren skole	Vi har ikke lagt inn dette i budsjettet da det ikke er nødvendig for å gjennomføre endring i skolestruktur, men vi ser dette er et langsiktig behov bla for varetransport.
Magne Lynna	Skolene som legges ned.	Hva gjør kommunen med skolene som blir lagt ned?	Vi kommer med sak for etterbruk av skolene.
Gunn Seigerud	Brannberedskap i Bjøneroa	Skal vi legge ned brannberedskap på Bjøneroa, hva er evt konsekvensen?	I dagens budsjett ligger dette inne som ønsket tiltak, men det er ikke prioritert dvs del av rådmannens budsjettforslag. Vi må uansett ha en helseberedskap på Bjøneroa
Inger Lise Stiang	Kulturskolen	Er det noen nedskjæring av kulturskolen? Blir det økt foreldrebetaling på kulturskolen?	Nei, det ligger ikke noe konkret inne på det. Rent bortsett fra den kulturelle spaserstokken. Kun økning av foreldrebetaling med normal prisvekst.
Roger Nyhus	Islegging på Rosendalsbanen	Kutter man islegging av Rosendalsbanen?	Nei denne opprettholdes, vi drifter slik vi har gjort de siste par årene innenfor normal arbeidstid.
Inger Lise Stiang	Forslag stilling til klima og miljø	Stilling på kr 800 000, klima og miljø som ligger inne på stab og støtte. Hva skjer her.	Denne stillingen er et ønsket tiltak og er ikke prioritert. Den stillingen gjelder klimaarbeid i hele kommunen. Kommunen burde ha en egen stilling til dette.
Inger Lise Stiang	Nedklassifisering av kommunale veger	Nedklassifisering av veger. Hvilke prinsipper legges til grunn? Færre veier? At de ligger langt unna alt annet?	Vi har mange kommunale veier som kun går til et enkelte hus, skal vi ned på ned på antall folk som jobber med veg, må man redusere antall meter vei. Kriteriene er at det ikke er tjenester, næringsliv eller offentlig funksjoner og veier med lavest antall beboere.

Anna Helene Stastad	Samarbeid med frivillige angående skjøtsel av grøntområder	Går det an å samarbeide med frivillige om grønt arealer?	Det er en utfordring, vi gjør det allerede med bla vanning i sentrumsområder.
Inger Lise Stieng	Gatebelysning	Gatebelysning, er det et tiltak vi ser på?	Ikke lovpålagt med gatebelysning. Det er et mulig tiltak å ikke ha vedlikehold av vegbelysning
Ingrid Frydenlund	Bjørklund skole og riving	Riving Bjørklund, er det ikke barnehage der?	Det er de eldre byggene der som dette gjelder. I tillegg må gml oljefyr saneres og det må ordnes en ny varmeløsning for bygget som vil bestå.
Anna Helene Stastad	Behov for flere boliger i Gran – er det tilflytting		
Kristen Kjøberg	Nitrogenrensing av avløp - bombe som kommer?	Nitrogenrensning, er det en bombe som kommer?	Ja, dette må vi ta på alvor. Rundt 2029/30 må vi ha en stor investering. Vi må ha nytt renseanlegg. Ved revisjon ny hovedplan VA, 250 mill på dette. Usikre tall. Det finnes ingen erfaringstall vi kan bruke, de få som allerede finnes i Norge er veldig store anlegg.
Inger Lise Stieng	Samarbeidene med Lunner - fordelingsnøkler		
Jon Olav Høgghaug Western	Grøntarealene - 2 budsjettposter	Grøntarealene i Gran sentrum, er det føringer gitt i prosjektet eller kan dette øke i pakt med prosjektets størrelse? Kan man eks kutte ut gatelys, ved at man kan gi en delvis realisering i budsjettområdet/innsparings tiltak.	Gran sentrum er et investeringstiltak. Torget og gang- og sykkelveier ligger inne for neste år. Dette er naturlig nå som Oslolinna blir ferdigstilt. Noe er bundet opp gjennom utbyggingsavtaler, hvor kommunen må opp med en egenandel. Vi har et prosjekt i Gran sentrum nå hvor GHH og Sparebankstiftelsen er tungt inne i samarbeid med kommunen. Gatelys: tanken er ikke å slukke gatelys, de brukes så lenge de lever. Vi kan skalere ned budsjettet mer styrt ved at man eks prioriterer sentrumsområdene.
Tor Brekke Skjøtskift	Budsjettprosess i Lunner – fortsetter Lunner i kultursamarbeidet?	I forbindelse med budsjettprosess i Lunner, kan de velge å bli i samarbeid med oss for kultur	Rammene for 2025 er de samme for begge kommunene. Etter det vet vi ikke sikkert, men de har signalisert at de ønsker å fortsette med kulturskolen og Ung Hadeland
Inger Staxrud	Kultur – ta vekk støtten til	Liten sum: ta vekk støtte til steinhuset, her var Gran kommune med og stiftet	Ligger ikke inne som prioritert forslag til budsjett.

	Steinhuset - står noe i vedtektene	stiftelsen. I vedtektene her står det at kommunen er med i drift. Hva gjør man med dette?	
Inger Staxrud	VA – store investeringer - miljøkrav for avløp - selvkost - gebyrer	Vann og avløp, ser det er store behov for investeringer i årene som kommer. Miljøkrav om nitrogenfjerning. Blir dette noe innbyggerne må betale	Ja, dette er selvkost og må bekostes av abonnentene.
Jul Tore Kittelsrud	Skoler – kostnader – konsulenter – hvor i budsjettet	Kostnad skoler, sum på Fredheim og Jaren. Konsulenter skal inn for å prissette, tillegg følger infrastruktur med. Hvor er dette synliggjort i budsjettet?	Vi har valgt å ikke indeksregulere tall fra 2023. Vi gjennomfører et forprosjekt nå og må styre etter de rammene vi har i budsjettet.
Jul Tore Kittelsrud	Nitrogenrensing avløp	Nitrogenrensing: hva tenker kommunen å gjøre? Kan vi si at det som renner ut fra Hadeland ikke er så galt? Viser til uttalelse fra vannområde Randsfjorden om at vi har bra tilstand.	Nitrogen tas ikke så godt opp i ferskvann. Vi slipper nok ikke unna. Vi har en urealistisk frist med 2030, og må nok forsøke å skyve litt på det. Dette kan vi ikke skyve over på landbruket, det handler om utslipp fra renseanlegg.
Tor Brekke Skjøtskift	Brandbu stadion - kommunal drift	Brandbu sentrum, foreslått avvikling, kan ikke avvikle kommunal drift pga tippemidler	Utgangspunkt avvikling av kommunal drift og overlatelse til Brandbu friidrett. Vi jobber med en avtale med de som vi kommer tilbake med til KST. Så lenge vi har sikret drift vil vi være innenfor reglene mtp tippemidler.
Tor Brekke Skjøtskift	Framdrift skolestrukturprosen	Overrasket over fremdriftsplan for skolestruktur.	Vi har forholdt oss til den fremdriften som er lagt inn i budsjettet. Vi må inn og se på hvordan vi får gjort reduksjonen/avviklingen så raskt som det nå legges opp til.
Hermann, ungdomsrådet	Brann og redning i Bjoneroa	Legge ned brann og redning i Bjoneroa. Hvor lang tid tar det for brannvesenet å komme da?	Dette er satt opp som et mulig innsparingstiltak. Etter lov er vi ikke pålagt å ha en brannvesen i Bjoneroa, vi må ha helsehjelp. Konsekvens er at vi ikke får bistått med tidlig innsats. Se også svar under med hjelp fra nabo-kommuner.

Jul Tore Kittelsrud	Kostnad med brann og redning i Bjoneroa i dag.	Hva slags kostnader er det å ha brann på Bjoneroa i dag mot et evt samarbeid med Søndre Land?	Vi har i dag bistandsavtaler med tilgrensede kommuner hvor vi kan benytte hjelp de første to timene.
Torkild, ungdomsråd et	Hvilke brannstasjoner er med i et samarbeid	Hvilke brannstasjoner er med på avtale?	Jevnaker, Nes i Ådalen og Søndre Land
Jul Tore Kittelsrud	Vedlikehold kommunale veger	Vedlikehold kommunale veier, veiene er for dårlige. Hva med dypstabilisering, dette var bra nok i Gran sentrum	Vi gjør dette på en vei nå etter Hans. Da får vi testet dette. Det er under vurdering.
Christine Bamber	Brannvesen i Bjoneroa – konsekvens for beboere hvis det tas ut	Brann og redning: Bjoneroa, mulig tiltak å kutte dette der. Hva er konsekvensene for dette?	Se svar over. Kun mulig tiltak og ikke ønsket.
Didrik, ungdomsråd	Korps – bra nok tilbud i Gran?	Korps, er kulturtilbudet bra nok på dette?	Nei, det vil jeg ikke tro. Generelt sliter vi med rekruttering til korps og at flere unge blir med på dette. Årskullene blir mindre, og trenden er nå dessverre blitt lavere deltakelse. Korpsene er frivillige organisasjoner som ikke styres av kommune
Christine Bamber	Boliger, bygninger - pleie av vegetasjon, som ødelegger bygningene - slå ut på flere budsjettposter.	Boliger/bygninger eiet av kommunen, dårlig vedlikehold av disse mtp. vedlikehold grøntarealene. Dette ødelegger byggene.	De som leier har et vedlikeholdsansvar som i andre leieavtaler. Dette ser vi dessverre blir ivaretatt dårlig av leietakerne og et generelt problem.
Christine Bamber	Kommunal eiendom – jordlapper – skal vi eie disse?	Eiendommer som ligger rundt omkring, skogteiger o.l. må vi sitte med alle disse?	Vi har ikke mye areal som kommunen eier rundt i kommunen som det kan være aktuelt å selge. Verdien av skogarealene er lave.
Didrik, ungdomsråd	HVS, musikk skal legges ned, hva tenker kommunen?	HVS-musikk og media legges ned. Har kultur noen tanker om dette?	HVS er eiet av fylkeskommunen. De har ansvar for drift av denne skolen. Vi synes dette er veldig synd selv. Vi har ingen myndighet til å gjøre noe med dette.
Elisabeth Schjerverud	Solvang skole – makeskifte?	Eiendom Solvang skole. Hva skjer ang evt makeskifte.	Vi må gjøre en vurdering i forbindelse med rullering av KPA. Det ligger i budsjettet forslag om riving av denne skolen.
Elisabeth Schjerverud	Hva med de skolebyggene som	Hva gjør dere med skolene som legges ned?	Det er igangsatt prosjekt med hva vi skal gjøre med disse eiendommene.

	nå er vedlagt nedlagt		
Linnea, ungdomsrådet	Kuttes i UngHadeland og Aktiv sommer	Skal det kuttes i midlene til ung Hadeland og aktiv sommer?	Dette ligger inne som et tiltak vi vet vi kan gjennomføre allerede fra neste år. Kommunene har gått inn med kr 300 000,- hver og stiftelsen har matchet dette.
Morten Hagen	Bidrag i Aktiv sommer – hva med de andre kommunes budsjetter		
Christine Bamber	Nødboliger? Lange ventelister på å leie komm boliger?	Boliger, stemmer det at vi ikke har nødboliger?	Vi har en tilgjengelig pr dd. Det er en bolig som tidligere har blitt benyttet av tilrettelagte tjenester og som er omdisponert Vi har ikke mange tomme boliger, pr i dag har vi ca. 8 stk. som ikke er leid ut – og hvor flere av disse har behov for vedlikehold.
Didrik, ungdomsrådet	Hva mener Lunner og Jevnaker om at Gran kutter bidrag?	Hva tenker Lunner og Jevnaker om at kommunen ikke skal videreføre dette?	Vi har ikke undersøkt det.
Elisabeth Schjerverud	LHK-boliger i Brandbu – de skal på butikken – mulig med gangfelt – stor trafikk.	LHL boliger i Brandbu må passere over veien for å komme til Kiwi. Er det tenkt noen tiltak her?	Der er det sone 30. Ingen planer om ytterligere tiltak
Morten Hagen	8 komm boliger tomme – av hvor mange? Ikke lagt inn husleieøkning på bibliotek	8 boliger tomme, av hvor mange boliger totalt? Det er ikke lagt inn husleieøkning på bibliotek, hva betyr dette?	Totalt 170 boliger, 5 er klare for innflytning, 4 trenger vedlikehold. Kontraktene som er inngått med fylkeskommunen. Her har vi fått en husleieøkning etter 10 år. Andre tiltak, mindre innkjøp bøker, evt. åpningstider.
Didrik, ungdomsrådet	Begrenset åpningstid på Brandbu bibliotek?	Hva medfører begrenset åpningstid for bibliotek i Brandbu?	Dette gjelder biblioteket i Gran sentrum.
Tor Erik Lindstad	Endring i tidsplanene for byggeplanene		Alle prosjekt ligger i tråd med plan.
Magnhild, ungdomsrådet	Fotball på Gran – A-laget skal kuttes ut – et	Fotball, nå skal a-laget kuttes i GIL	Her er det idrettslaget som bestemmer.

	hva med oss unge da i framtida?		
Pernille Alm	Nedbemanning landbruk	Var det forslag om å ta ned en stilling på landbrukskontoret?	Har lagt inn en mulighet for å øke en stilling eller å kutte ned en stilling. To ulike tiltak.
Didrik, ungdomsrådet	Redusert drift Brandbu idrettshall	Hva mener dere med redusert drift av Brandbu idrettshall?	Vi har investert i et nytt låssystem, som innebærer mulighet for å redusere bemanningen, men islegging vil videreføres som i dag.
Kari Marie Engnæs	Aktiv som skal avvikles	Aktiv sommer og avvikling av dette, dette bekymrer. Hvordan har dette tilbudet vært for de unge hittil? Treffer det?	Meget attraktivt tilbud, når bredt – alle sosiale lag. For ung Hadeland er det for få ansatte for å drifte dette, da må man justere på andre tiltak. Vi har mange frivillige som drifter aktiv sommer og ung Hadeland generelt. Vi må ha med fagfolk på aktiviteten også. Dette er et forslag, da dette ikke er et lovpålagt tilbud.
Arne Hansen, eldrerådet	Boligpolitikk – boligutvikling – tanker for de eldre	Boligpolitikk, kommunens tanker på utvikling videre for de eldre og pleieomsorg.	Vi ønsker jobbe ganske bredt og åpner også for å kunne samarbeide med private aktører. Vi har ulike prosjekter i forhold til utvikling av den type boliger som her blir etterspurt. I dette ligger også ulike eierformer, som eks borettslag.
Pål Arne Sangnæs	Kobling mot arealplanlegginga og boligpolitikk – tanker? Gode nok?	Arealplanlegging har et styringsverktøy. Hvordan greier vi å koble disse sammen med eks helse sitt ønske om boliger?	Vi må jobbe langt mer med dette internt i kommunen, og er i gang med kartlegging for hvilke behov bla helse har.
Kari Marie Engnæs	Brann og redning i Bjoneroa – skjer det noe - rekruttering	Hvordan går det med rekruttering av brannmannskap i Bjoneroa	Rekruttering: akkurat vært igjennom en prosess
Kari Marie Engnæs	Nedbemanning landbruk	Foreslått nedbemanning av landbrukskontoret, hva med vertskommunesamarbeidet? Hva ligger i denne nedbemanningen.	Ligger både tiltak med nedbemanne og oppbemanne på landbruk. Vertskommunen bestemmer nivået
Pål Arne Sangnæs	Utdanning brannmannskaper	Utdanning brannmannskap. Er 220 000 tilstrekkelig? Det ligger kun inne midler for neste år, men ikke i årene videre.	Nei. Vi har vært gjennom en periode med mange nyansettelser, og etterslep på etterutdanning er stort.

Pål Arne Sangnæs	Nitrogenrensning avløp - kostnad?	Nitrogenrensning: hva vil det bety for de kommunale avgiftene?	Dette er veldig usikkert, vi har ikke fått regnet på dette. Det er veldig få nitrogenfjerningsanlegg likt det vi trenger i Norge.
Pål Arne Sangnæs	Vedlikehold bygg – hvordan skal vi møte etterslepet?	Bygg: vi har 3 mill i budsjett men burde hatt 25 mill. Hvordan får vi håndtert dette?	Vi kommer med en plan på nyåret som ser på dette. Det er nedtak på vedlikeholdsbehov etter endring av skolestruktur. For å komme ajour med vedlikehold, bør vi eie mindre areal og øke bevilgninger.
Hilde Kristin Smerud	Klær - Brann og redning	Er brann ajour på arbeidstøy?	Brann og redning har hatt utfordringer på dette. Vi har så vi greier oss. Men vi har utfordringer når det kommer til klær, utdanning, kommende krav til nytt nødnett osv.
Hilde Kristin Smerud	Kart som viser hvor gamle avløpsledningene er?	Finnes det kart som viser hvor gml vann og avløpsledningene er?	De er ikke offentlige. Dette handler om sikkerhet. Vi gir ikke ut hele oversikter, kun det du trenger for å bygge ut en eiendom.
Pål Arne Sangnæs	Innslagsverdier for Samferdsel og park		
Knut Lehre	Selvkost – gebyrsatser – konto/fond?	Selvkost: gebyrsatsene skal dekke kostnadene. Blir gebyrene som er tatt inn satt på en konto som fond? Mange ulike gebyrer, dispensasjoner koster mye. Kommunen kan også dekke over det vanlige budsjettet.	Dette går ikke inn på egen konto. Vi gjør en avregning på dette når året er omme.
Knut Lehre	Gebyrer VA – begynner å bli dyrt – kan bremse opp noe?	Gebyrene for vann og avløp er økt. Er det mulig å bremse investering av dette?	Størrelse vil øke. Vi må investere. Vi må ha nytt vannverk/vannbehandlingsanlegg. Vi har ikke godkjent vannverk av mattilsynet. Det er vår viktigste næringskilde. Vi må også ha nitrogenfjerningsanlegg på renseanlegg, noe som igjen øker gebyrene.
Lasse Juliussen	Annet bilde hvis alle har vannmåler	Hvis alle var pålagt å ha vannmåler, ville det sett annerledes ut? Kostnadene?	Nei, kostnadene skal dekkes inn. Det ville gjort det mer rettferdig.
Willy Westhagen	Balanseres selvkost over en 5 års-periode?		Ja
Børre Børresen	VA hyttefeltet på Lygna	Like store takster på Lygna hyttefelt?	Ja, der har alle vannmålere.

Björg Kvern Haugsbakke n	Vannkilder Randsfjorden og Grøa	Hvor mange får vann fra Randsfjorden?	Tingelstad, nordre Brandbu. Randsfjorden kan gi vann til alle i Gran med unntak av de som bor sør for Huser.
Lasse Juliussen	Offentlig sektor – egen elektriker med videre?	Vekst i Gran: har vi for eksempel egen elektriker? Vil det lønne seg å outsource mer tjenester? Innen eiendom, grønt og park? Er det mulig å tenke innleie på stort utstyr som kommunen eier?	Vi har en elektriker på eiendomsavd. Men han får ikke lov til å gjøre autoriserte elektrikeroppgaver. Vi kjøper mange tjenester, men vi er tjent til å ha noe egenkapasitet på huset. Vi har sett på dette, og dette ser vi blir dyrere. Eksempel veihøvel.
Børre Børresen	Skolevedlikehold	Skolevedlikehold; er det gjort vurdering av om det er smart å ha en vaktmester på hver ungdomsskole?	Det tekniske i dag er mer avansert enn bare for få år tilbake. I dag krever derfor fagpersonell.
Knut Lehre	Ikke klippe plener	Utenforskap – arbeidsoppgaver som kan egne seg for skoleungdommer. Synd hvis dette blir borte.	Har noe erfaring med å bruke ungdom, men noen må styre og lede det. Må ha dekning hele sommeren. Utstyret fraktes rundt, og da stopper det seg fort for de i "utenforskap". Må ha tilstrekkelig førerkort. Stort geografisk område. Bruker skoleungdom på en del oppgaver – gode erfaringer med maling av fasader på bygg
Willy Westhagen	Elektrikker	Hva kan elektrikeren gjøre?	Alt som en autorisert elektriker må gjøre kan ikke gjøres av kommunen.
Børre Børresen	Eget vann – har kommunen ansvar	For privat vann	Ikke noe.
Lasse Juliussen	Kultursamarbeidet med Lunner	Hva betyr Lunnens nei på kort sikt – hva skal til/er de misfornøyd med	Lunner er foroverlent og ønsker å være offensive. De ønsker ny avtale for kulturskole og ung Hadeland. Fortsetter i 2025. Høring ute - får innspill av brukergrupper. Lunner ønsker egen person i eget hus som jobber med kultur generelt.
	Kutte sommersaktivitet	Blir tilbudet borte eller reduseres	Usikkert, avhengig av andre, men må regne med at det kuttes ut. Stiftelser er med og finansierer. Underbemannet i forhold til aktivitetsnivået i utgangspunktet. Spaserstokken reduseres.

Helse og omsorg

Spørsmåls- stiller	Tema/overskrift	Spørsmål	Svar
Christine Bamber	Innleie	Leies det inn ved ferieavvikling?	Vi har faste stillinger i hjemmetjenesten som avvikler ferie og bruker årsturnus. Men vi får ikke dette til å gå helt opp, slik at vi må inn med vikarer, spesielt ved fravær.
Christine Bamber	Matombringelse	Utføres dette av frivillige?	Mat kjøres ut både av frivillige og hjemmetjenesten. Hjemmetjenesten kjører ut til brukere som har vedtak om både hjemmetjeneste og matombringning. Frivillige kjører ut til de som kun har matombringning. Vi har ikke undersøkt om frivilligheten kan gjøre mer, da utkjøring ikke utgjør en betydelig økonomisk belastning.
Eldrerådet	Matombringelse	Maten som også lages til beboere ved Marka og Skjervum må jo uansett lages mat.	Vi må ha ett årsverk ekstra for hele arbeidsprosessen med matombringelse – lage mat- kjøle ned – pakke i plast – merke og sortere for utlevering til hjemmetjenesten eller frivillige som kjører maten hjem til bruker.
Morten Hagen	Matombringelse	Ønsker gangen i hvordan matombringelse henger sammen med årsverkene "Tyter det ut igjen på andre steder" - reell besparelse	Den økonomiske innsparingen er selve årsverket som lager maten. Råvarer og kjøregodtgjørelse dekkes av summen brukerne betaler for maten. Årsverk nr 2 som skal spares på kjøkkenet, må ses i sammenheng med at det nå er økt fra to til tre læringer på kjøkkenet. Det har vært gjort en stor jobb med omlegging av arbeidsoppgaver i forbindelse med TØRN (fordeling av arbeidsoppgaver og arbeidsflyt)
Ungdomsrådet	Matombringelse	Hvordan blir det å gå fra hjemmelaget mat til Fjordland pakker? Blir ikke dette en manglende trygghet? Føler seg tryggere når maten produseres selv?	Fjordland har et godt utvalg med næringsrik mat. Hjemmetjenesten vil fortsatt bistå hjemmeboende med å dekke næringsbehovet ved å varme og tilberede mat hjemme hos bruker.
Morten Hagen	Matombringelse	Hjemmetjenesten – <i>bo lengre hjemme</i> . Om personer må inn tidligere på sykehjem fordi de ikke får i seg nok ernæring. Har	I forhold til ernæring handler dette må dette ses i en helhet. Brukerne må få i seg mere kalorier/ernæring i løpet av en dag enn det de spiser til middag. Selvsagt er middag et viktig måltid. På sykehjemmene ser vi at det kommer inn underernærte brukere fra hjemmetjenesten, men det kan også henge sammen med ensomhet; det å sitte og spise maten alene. Vi får fortsatt inn pasienter til

		man ikke da tapt den innsparingen?	sykehjem selv om de har hatt hjemmetjenester og matombringelse. Det er også flere som kaster mat og ikke velger å tilberede denne, eller glemmer og spise etc.
Elisabeth Schjerverud, Eldrerådet	Matombringelse	Kan hjemmetjenesten bruke 5 minutter mer på å sitte sammen med brukere for å	Vi må se på muligheter for å kunne bruke frivilligheten mer til dette.
Christine Bamber	Mestringsteamet	Mestringsteamet – hva gjør det og hva er årsaken til at det forsvinner? Disse ressursene er Hvordan fange opp de som sliter?	Mestringsteamet har vært en del av hjemmetjenesten etter at det ble etablert i 2020. Ansatte i hjemmetjenesten har hatt avsatte dager til å jobbe med pasienter mot spesifikke mål. Dette har blitt mer og mer utfordrende. Hensikten med hverdagsmestring er at bruker utfører mer selv. På få år har det skjedd en kjempestor endring og brukere har blitt dårligere enn før. Formålet med å trene har endret seg betraktelig. Brukere har ikke evne til å trene eller få til ting på egenhånd like mye som før. De har hjemmetjeneste fra før av. Ansatte som har hatt avsatte dager i mestringsteamet, går inn igjen i vanlig drift.
Line Frøyhov	Matombringelse	Brukere selv som betaler for maten – er det sett på som tiltak som gjør at man i stedet for å kunne kjøre ut x 1 f.eks.	Kostnaden ved matombringelse er ikke utkjøringen, men på selve produksjonen og pakking av middagsporsjonene. I dag skjer utkjøringen ved hjelp av frivillige til innbyggere som ikke har vedtak om hjemmetjenester. Hjemmetjenesten kjører hjem til dem som allerede har vedtak om hjemmetjenester og som hjemmetjenesten allerede besøker, så dette elementet har lav økonomisk belastning.
Pernille Alm	EPJ	Innføre ny pasientjournal: Er det under utarbeiding – kostnader osv.	Som de fleste andre kommuner bruker Gran kommune et pasientjournalssystem med brukergrensesnitt slik vi var vant til for 20 år siden. Vi sløser med ledere og helsepersonellens tid med dagens system. Gran kommune har i dag et elektronisk pasientjournalssystem (EPJ), Visma Profil levert av Visma, som er «utgått på dato» og som gradvis vil fases ut. Dagens pasientjournalssystem vil ifølge leverandøren bli vedlikeholdt fram til 2027 og om mulig lengre, men systemet vil ikke bli videreutviklet. Det vurderes derfor ikke som et alternativ å fortsette å bruke det vi har i dag. Vi må i løpet av 1-2 år gjennomføre en anbudskonkurranse for å velge et nytt system. For å møte framtidens behov og utfordringer trenger vi å gjøre arbeidshverdagen til våre ansatte enklere og tilby arbeidsverktøy som gjør det mulig å spare tid på journalføring og saksbehandling. Sykepleiere bruker nærmere to timer per arbeidsdag på elektroniske journalssystemer.

I denne undersøkelsen framgår det at bruk av elektronisk pasientjournal (EPJ) utgjør en betydelig del av sykepleieres arbeidshverdag, og mange opplever at tidsbruken går ut over pasientnære oppgaver.

1805 tilfeldig uvalgte medlemmer av Norsk Sykepleierforbund (NSF) har svart på undersøkelsen.

Sykepleiere anslår at de i snitt bruker 120 minutter, altså to timer, per arbeidsdag på EPJ. Medianen er noe lavere, med 100 minutter.

Det må presiseres at undersøkelsen ikke går nærmere inn på hvordan disse minuttene fordeler seg og hvor mye av EPJ-bruken som gjøres nær pasientene, for eksempel ved hjelp av mobile enheter.

Gran kommune har inngått en innovasjon- og samarbeidsavtale med [Aidn AS, et norsk e-helsefirma](#). Prosjektet er et samarbeidsprosjekt der begge parter vil være aktive så lenge de ser nytte og verdi av samarbeidet.

Ved å gå inn tidlig i dette pilotsamarbeidet får vi i Gran være med å forme et viktig kjernesystem og sikre at det passer kommunenes behov.

Hensikten med pilotavtalen om ny journalløsning, er å teste ut nye løsninger som er brukervennlige og som bedrer arbeidshverdagen til de ansatte.

Avtalen med Aidn medfører ingen ekstra kostnader for kommunen. Kun bruk av egen arbeidstid.

Avtalen er ikke til hinder for at Aidn AS kan delta i en fremtidig anskaffelse, da dette kan utlignes ved at markedet får tilgang til tilsvarende informasjon/dokumentasjon og ved å fastsette tilstrekkelig frist for mottak av tilbud, jfr. anskaffelsesforskriftens

Gjennom samarbeidet med Aidn øker vi vår bestillerkompetanse på nytt moderne journalsystem. Den vil vi bruke i samarbeid med andre kommuner i Innlandet gjennom et prosjekt ledet av Digi Innlandet. Dette er en felles anskaffelsesprosess av EPJ på vegne av kommunene i Innlandet, hvor Gran er en av mange påmeldte kommuner

Morten Hagen	Innsparing	Lunners bortfall av KAD-plass- Har dere tatt ned budsjettet i form av at vi kanskje kan redusere overliggerdøgn? Siden vi nå får en ekstra plass	Vi har relativt få overliggerdøgn på sykehus og jobber kontinuerlig for å unngå disse. Per 30.9 har vi betalt for 48 overliggerdøgn. Døgnpris sykehus er kr 5.745 kr døgnet. Utgifter har økt noe i år pga. større press fra sykehuset på å sende pasienter til sykehjem. Tidvis har det vært fullt på korttidsavdelingen på Marka. Ved å benytte KAD plassen som Lunner har kjøpt, vil vi ha en ekstra korttids plass og på den måten kunne spare overtidsdøgn.
Christine Bamber	Sykehjem	Leier plasser på Fagertun Trygt og Trivelig. Hva er prisen på denne kontra egenregi av langtids plasser?	Vi har rammeavtaler med Villa Skaar og Fagertun om kjøp av sykehjemsplasser. I budsjettet har vi lagt til grunn en døgnpris på kr 3.685. En langtids plass i ett år gir en utgift brutto på om lag 1,35 mill. kroner. Se for øvrig svar nedenfor på spørsmål fra Jul Tore Kittelsrud ift. egenregi.
Line Frøyhov	KAD-plasser	Vurderer dere en ekstra KAD-plass? Fra legevakt må man ofte legge inn på sykehus	Det er ofte store utfordringer med disse plassene, da pasientene ofte trenger en ytterligere avklaring enn det vi kan gjøre på Marka avdeling 2. Og vi vil ikke spare noe på å etablere en tredje KAD-plass i tillegg til de to som Gran kommune allerede har.
Eldrerådet	Avlastningsplasser	Opptatt av seniorer: Når dere jobber og tenker systemisk – interessant tankegang bak innsatstrappa. Trygghetsavdelingen. Det er hevdet at denne er bygd ned – men bygges denne opp igjen?	Trygghetsavdelingen består og brukes aktivt. Alle plassene er belagt bortsett fra plassen på Bjoneroa som tidvis er ubenyttet. Vi har 7 trygghetsplasser per dags dato. Fra 2025 vil vi øke fra 7 til 8 plasser. Vi vil nå samlokalisere 7 av 8 plasser i Trygghetsavdelingens lokaler i tidligere "Solgløtt". Der er det 8 rom, hvor to og to rom deler bad og WC. Vi har lagt inn i budsjettet tilstrekkelig økt bemanning til å drifte disse 7 plassene. Minner om at budsjettvedtak desember 2024 om å gå ned fra 10 til 7 plasser også skulle bidra til ønsket omstilling i Familie og velferd, som trengte nye lokaler som ga mulighet for en mer kostnadseffektiv drift. Vi så på bruk av trygghetsplasser de siste tre årene. Statistikk tilsa et behov på 7 plasser i snitt. Når vi nå har muligheten, øker vi igjen med 1 plass på Tryggheten på Skjervum. De to rommene vi har lånt på Skjervum avdeling 2 til trygghetsplasser vil nå omdisponeres til to ekstra langtids plasser.

Pål Arne Sangnæs	Bemanning EKT	Fortell om gangen i ansettelse av jurister på EKT	<p>To jurister begynte i september, etter en ansettelsesprosess våren 2024. Det har lenge vært et ønske om juridisk kompetanse i EKT, da det er komplekse saker krever kompetanse i tolkning av lovverk.</p> <p>Bodil Bakken er siden medio juni konstituert som enhetsleder i tillegg til å være enhetsleder for institusjonstjenester. Hun må frigjøre tid til Sagatangen prosjektet fra november. Vi skal ha et drøftingsmøte med tillitsvalgte neste uke for å finne en løsning hvor vi konstituerer en annen person.</p> <p>Pleie og omsorg er mest kostnadseffektive jf. barometer referert i budsjett og økonomiplan under helse og omsorg. Vi må ned på en "bronsestander" for å klare å ivareta bærekraft. Her er EKT essensielle.</p>
Eldrerådet		Replik: Barnehage og skole (spesielle tilbud for de som har behov) Viss parallelle lovverk ift. å dekke spesielle behov. Vi finner aldri et system som lar dere være i fred og stadig knadd i alle retninger	Ingen kommentar.
Likestillingsrådet		Utsagn: Gran kommune må gjøre noe riktig når folk strømmer til kommunen og flytter hit for å få BPA ordning. Det er mer lukrativt å bo i Gran i den sammenhengen. Vet om flere som har flyttet til kommunen.	Ingen kommentar.
Gunn Seigerud	Langtidsplasser	7 plasser på Marka som kan gjøres om til langtidsplasser. Vi ville vel spart inn disse plassene ganske fort?	<p>Idéen var å gjøre om til omsorgsboliger. Det viste seg at det kreves bruksendring og det var også konflikt med brannforskriften.</p> <p>Med tanke på å måtte ruste opp med langtidsplasser vil dette bli dyrere enn å kjøpe plasser.</p>
Hilde Kristin Smerud	Omsorgsboliger	Stenberg bygger ut ved Jarenstranda. Hilde mente at de kan bygge omsorgsboliger til	Ingen kommentar

		halvparten av det som er estimert for omsorgsboligene på Sagatangen. Kommer i FrPs forslag til budsjett.	
Kari Marie Engnæs Senterpartiet	Legetjeneste Bjoneroa	Legedagen i Bjoneroa blir lagt ned. Hvilken erfaring har man gjort seg med dagens ordning?	<p>Erfaringen i 2024 tilsier at det ikke er behov for en dag i uken på Bjoneroa. Gerd som jobber der en dag i uken opplever lav arbeidstyingde. Videolink til Brandbu helsesenter har fungert godt. Vi har snakket om å gi bistand til dette, f.eks. ansatte i omsorgsboligene. Vi må komme tilbake med en eventuell ordning for dette, samt blodprøvetaking på Bjoneroa omsorgsboliger.</p> <p>Denne dagen er ikke økonomisk bærekraftig. Det har "roet seg" og få henvendelser fra innbyggere på Bjoneroa.</p>
Kari Marie Engnæs Senterpartiet	Omsorgsboliger	<p>Heldøgnsbemanning i Bjoneroa og på Markadumpa.</p> <p>Ref. trygghetsplassen på Bjoneroa – er det ikke heldøgnsbemanning der nå?</p>	<p>Nei, vi har ikke heldøgnsbemanning på Bjoneroa p.t., men har foreslått dette i budsjettet.</p> <p>Etter et branntilsyn ble det avklart at brukere/pasienter på Bjoneroa må være i stand til å evakuere selv i tilfelle brann.</p> <p>Dersom man skal plassere brukere på Bjoneroa trygghetsplass eller i Markadumpa som ikke klarer å komme seg inn og ut på egenhånd, må vi ha tilstedeværende bemanning døgnet rundt. Dette har vi ikke i dag. Derfor kan vi ikke plassere brukere som trenger assistanse for å evakuere ved brann.</p> <p>Enhet for koordinering og tildeling av tjenester passer på at brukere som får plass på Bjoneroa og Markadumpa på egenhånd kan komme seg inn og ut av bolig/leilighet.</p>
Pål Arne Sangnæs	Arealplan	Hvordan får dere spilt inn dette med å omsorgsboliger og livsløpsboliger i arealplanen	<p>Har etablert en boligutviklingsgruppe som møtes en gang i måneden. Den består av avdelingsleder byggesak, kommunalsjefer (Helse og omsorg, Familie og velferd, Samfunn og kultur), bo- og næringsrådgiver, eiendomssjef og en rådgiver i Kultur og samfunn.</p> <p>Det er positivt at planutvalget ønsker å hensynta behov for utbygging av omsorgsboliger i arealplanen.</p>
Rrustem Rexhaj	Bemanning	Hva er tanker om innleie vs. Heltidskultur?	<p>Prosjekt heltidskultur har pågått flere år. Alle som ønsker heltidsstilling, får tilbud om dette. Men det er ikke alle som ønsker dette.</p> <p>Det sitter langt inne å bruke vikarbyrå om vi ikke må. Det er behovet for sykepleierkompetanse som gjør at vi må leie inn sykepleiere fra vikarbyrå. Fravær</p>

			<p>på natt er sårbart, og det er behov for fagkompetanse. Derfor har vi også benyttet vikarbyrå på natt.</p> <p>35,5 t i uka – dette gjør det utfordrende med tanke på å øke bemanningen. Men det er ikke reelt å tenke på at man skal ta hensyn til fravær i den grad. (Men fikk ikke til dette pga. saldering i år)</p>
Kjetil Ulset	Matombringelse	<p>Legger opp til matombringelsen blir tatt bort. Gjort vurderinger for behovet for omsorgsboliger. Vil det utløse kostnader i andre enden</p> <p>Litt skryt: Hjemmetjenesten og demensteamet (er fantastisk!)</p>	<p>Det er gjort en risikovurdering. De som trenger å få hjelp til å tilberede mat og lignende får dette av hjemmetjenesten. Det blir endring hvor maten kommer fra. Noen får også mat 1-2 dager i uka, hva gjør de de andre dagene denne uka?</p>
Lasse Juliussen	Avlastningsplasser	<p>Vanskelig å få brukt plassen på Bjoneroa (trygghetsplass) Er det tilsvarende plass på Markadumpa</p>	<p>Plassen på Bjoneroa er likeverdig med trygghetsplassene på Skjervum. Den er integrert i sentral-/fellesbygget i kort avstand innendørs til fellesrom og kjøkken.</p> <p>Plassen kunne vært brukt mye mer. Vi stiller spørsmål om brukere som takker nei til trygghetsplassen, reelt sett har behov for plass.</p> <p>Ellers er det 11 utleieleiligheter ved Bjoneroa omsorgsboliger.</p>
Lasse Juliussen	Omsorgsboliger	<p>De to foreslått observasjonsrommene i nybygg på Markadumpa – hvor ofte ser dere for dere at disse vil bli brukt?</p>	<p>Se saksframlegg til formannskapet og kommunestyret i november.</p> <p>Formålet med observasjonsrommene er å kunne gjøre en vurdering i akuttsituasjoner hvor det ikke er behov for sykehusinnleggelse. Men eks. psykisk uhelse som vi forventer vil være et økende problem blant eldre i åren som kommer.</p>
Knut Lehre	Nytt helse- og omsorgssenter	<p>Fremdrift ift. Sagatangen</p> <p>(Spart penger pga dette – lån)</p>	<p>Framdriften er som planlagt. Totalentreprenører har tilbudsfrist 4 november. Valg av én leverandør skjer i januar 2025. Samspillsfase 1 pågår nesten hele år 2025.</p> <p>Planen er å ta en beslutning om å inngå avtale om gjennomføringsfase desember/januar 2025/2026. Deretter blir det byggestart og bygging i 2026 og 2027. Målsetting om sykehjemsdrift fra januar 2028.</p>

Usikker (glemte å notere)	Fastlegehjemler	Status på fastleger Jaren legesenter	<p>Alle fastlegehjemler er besatt. Tar noe tid til disse er på plass. Fra januar 2025 skal alle være på plass etter planen.</p> <p>Vi har sykefravær hos støttepersonell. Enhetsleder og tjenesteleder følger opp dette og vi håper at innbyggere merker forbedringer og mer stabil drift fra neste år</p>
Eldrerådet	Nytt Helse- og omsorgssenter	Blir nybygg i Markadumpa så dyrt at vi ikke kommer til å klare å realisere Sagatangen	<p>Nei. Saksframlegget til formannskapet og kommunestyrets møter i november viser at nybygget krever et låneopptak på 7,7 mill. kroner.</p> <p>Nybygget er et integrert bygg med fellesareal, to observasjonsplasser og personalbase. I saksframlegget er rådmannen tydelig på at låneopptaket er 7,7 mill. nok. Observasjonsplassene frembringer investeringstilskudd på ca. 2 mill. kr for hver plass fra Husbanken.</p> <p>Vi bruker innsats- og boligtrapp og ønsker å drifte en plass på Markadumpa for halvparten av kostnaden av en langtids kjøpsplass.</p> <p>Viser til budsjettdokumentet og kapittel helse og omsorg ift. behovet for antall sykehusplasser fram mot 2040. Vi må unngå at hele denne økningen slår tid. Derfor må vi gjøre grep for å unngå at dette blir en realitet. Slik demografien utvikler seg framover burde kanskje helse og omsorg også delta i møter i planutvalget, f.eks. ved behandling av arealplan jf. Agenda Kaupangs innlegg i kommunestyret i mars 2023.</p> <p>Per nå er boligutviklingsgruppa etablert i administrasjonen (se svar på tilsvarende spørsmål ovenfor) og på denne måten innlemmer man behovet fra hele kommunen inn mot planutvalget.</p>
Eldrerådet	Omsorgsboliger	Er det billigere med sentralisering enn å bruke omsorgsboliger på Bjoneroa	De skal driftes til halvparten av kostnaden for en langtidsplass. Hadde vi hatt heldøgnsbemanning der kunne vi ha unngått bruk av langtidsplass.
Eldrerådet	Sykefravær	Sykefraværet – opptil 50 % på enkelte steder i helse og omsorg. Er det satt inn tiltak	<p>Få årsverk øker prosenten for sykefravær.</p> <p>Det med 50% sykefravær var en kort periode i august i avdeling sykepleierflåten i hjemmetjenesten. På et tidspunkt var kun 12 av 23 sykepleiere på jobb. Flere var fraværende pga. mammaperm, svangerskapsperm, sykdom i svangerskapet o.a.</p> <p>Hele hjemmetjenesten har hittil i år (per september) et sykefravær på 13,61 prosent.</p>

			Vi har måttet bruke sykepleiere fra vikarbyrå for å sikre forsvarlige og lovpålagte tjenester, fordi det er vanskelig å rekruttere sykepleiere.
Eldrerådet	Bemanning	Bruker man vikarbyråer	<p>Ja, vi har brukt mye på Marka avd 2, Skjervum og hjemmetjenesten.</p> <p>En nabokommune har valgt å plassere myndighet til å beslutte bruk av ekstravakter (vakter som ikke er faste eller planlagte på forhånd, men som settes opp ved behov for å dekke opp for manglende personell ved akutt sykefravær, ferieavvikling eller andre behov), overtid, forskjøvet arbeidstid (prosentvis tillegg til ordinær timelønn), med å legge innleiemyndighet på enhetsledernivå. Dette er foreløpig vurdert som uaktuelt i helse og omsorg. Vi legger til grunn prinsippet om tillitsbasert ledelse og styring.</p> <p>Det ligger inne en million kroner sentralt i budsjettet til å beholde og rekruttere tiltak.</p>
Gunn Elisabeth Alm Thoresen	Kompetanseheving	Midler til kompetansehevende tiltak – hva har skjedd med reduksjonen til dette, vet dere noe mer ift. dette?	Statsforvalter har endret praksis uten at vi er kjent med hvorfor.
Gunn Elisabeth Alm Thoresen	EPJ	Er bruk av nytt journalsystem sett på som et samarbeid med andre kommunar?	Ja. Se beskrivelse ovenfor på tilsvarende spørsmål.
Inger Lise Stieng	Nytt helse- og omsorgssenter	Hvordan går det med Sagatangen?	<p>Tilbudsfrist er 4. november. Ser ut til å komme mange tilbud. Flere store entreprenører. Bodil er brukerkoordinator. Samspillmodell for gjennomføring av prosjektet. Det betyr at alle i teamet skal trekke i samme retning. Vi skal bl.a. intervju de aktuelle firmaers kandidater.</p> <p>Bodil er konst. enhetsleder for EKT. Pågår en prosess nå for å frigjøre henne fra denne konstitueringen.</p> <p>Mål om å legge fram sak i desember 2025 om signering av gjennomføringsavtale. Da er tanken om å bygge fra 2026 og i drift fra januar 2028.</p> <p>Vi går for et nøkternt men effektivt bygg.</p> <p>Hva med omsorgsleilighetene på Sagatangen? Kan private bygge ut disse – vi får se når vi ser målprisen mot slutten av 2025.</p>

			<p>Det skal også tas opp igjen kontakt med Lunner kommune ift. samarbeid. Flere områder hvor vi er avhengig av godt samarbeid. Sykehuset Innlandet er opptatt av at lokalmedisinsk senter minst skal betjene to kommuner.</p> <p>Kontrakt med én totalentreprenør inngås januar 2025. Deretter vil vi i samarbeid detaljere og optimalisere prosjektet og komme fram til målpris. Dersom vi ikke blir enige om målpris kan Gran kommune avbryte samarbeidet og gjennomføre en anbudskonkurranse med gjenbruk av det som er utarbeidet av dokumentasjon i samspillfase 1.</p>
Inger Lise Stiang	Interkommunale samarbeid	Lunner kommune. Sagt opp en KAD-lass. Hva mener du med avtalen med Lunner. Det er ingen skjær i sjøen ift. Lunner?	Refererer til samarbeid om Sagatangen. Lunner skrev under på en 10 års kontrakt i 2019 med Gran kommune. Vi må etablere en dialog med ordfører og ny kommunedirektør. Avtalen omtaler samarbeid om korttidsavdeling samt Sykehuset Innlandet sine tjenester i lokalmedisinsk senter.
Inger Lise Stiang	Sykefravær	Sykefraværet er høyt – hvordan jobbes det med det?	<p>12,18 millioner i merforbruk til lønnsrelaterte kostnader per 31. juli (ekstravakter, forskjøvet arbeidstid, overtid, og innleie fra vikarbyrå). Vikarbyrå utgifter var på 4,7 mill. kroner.</p> <p>Tjenesteledere bruker mye tid på å ringe og leie inn vikarer ved fravær. Det er noen vakter som er utfordrende, å dekke behovet for sykepleierkompetanse, vakante helgestillinger og nattevakter.</p> <p>I hj.tj. er det sykepleierkompetansen som er utfordringen. Derfor har vi til tider hatt behov for innleie fra vikarbyrå for å redusere belastning på de som kommer på jobb slik at man unngår ytterligere sykefravær for sykepleiere/helsefagarbeidere og andre ansatte.</p> <p>Sykefravær kan også være tilfeldig. Eks: svangerskap (som vi er svært glade over - gir flere innbygger i Gran kommune osv.) men også ulykker, alvorlige sykdommer. Markatun III har lavt sykefravær.</p> <p>I hj.tj. miljøkartlegging: mye arbeid alene pga kjøring og i tillegg muskel-skjelettplager. Jobber sammen med HR-avd og NAV for samtale/forebygge i tillegg til andre ressurser som ergo/fysio som bistår med kurs på forflytningsteknikk.</p> <p>Også emosjonelle belastninger ute hos innbyggere og også blant ansatte. Dette er også noe vi forsøker å jobbe med.</p>

Inger Lise Stiang	Bemanning hjemmetjenesten	Blir det vurdere kontinuering hvor mange ansatte vi må ha for å dekke behovet for å yte tjenester.	<p>Ja. Den økte grunnbemanningen i hjemmetjenesten i 2024 ble "spist opp" av økt etterspørsel etter tjenester.</p> <p>Vi må sette søkelys på oppgaveglidning, dvs. flytte arbeidsoppgaver fra sykepleiere til helsefagarbeidere osv. for å utnytte ressurser og kompetanse bedre.</p> <p>Når noen går ut i permisjon så utlyser vi fast stilling, fordi erfaringen tilsier at når den en ansatt kommer tilbake fra permisjon går en annen ut. I tillegg sliter vi med rekruttering ved utlysning av vikariater.</p> <p>Vi ser på muligheten for å bruke sykepleierne mer på tvers og hvordan vi jobber med strukturen og oppgavefordelingen. Det er ulike tanker om hvilke oppgaver man kan delegere til andre faggrupper.</p>
Inger Lise Stiang	Oppgaveglidning	Kan en helsefagarbeider dele ut medisin?	Ja, det kan de etter delegasjon og medisinkurs.
Inger Lise Stiang	Matombringelse	Avlaster matombringelse hjemmetjenesten	Hjemmetjenesten kjører ut mat x 2 i uka, frivillige x 2 i uka. For hjemmetjenesten er det ingen innsparing her, mer for institusjon da på vakant stilling på kjøkkenet og materiale til pakking av mat.
Inger Lise Stiang		Refererer til forrige spørsmål - Inntrykket er at det er lurt å ha det?	Vi har gjort en risikovurdering. Både mht ernæring og ressursutnyttelse. De som har behov hjelp vil fortsatt ivaretas fra hjemmetjenesten
Inger Lise Stiang	Lærlinger	Lærlinger på helsefagarbeidere?	Ja, vi har 12 lærlinger for tiden, 1. til 2. års lærlinger og noen i modulbasert opplæring.
John Olve Johnsen	Sykefravær	Sykefraværet i hjemmetjenesten ref. omtale i Avisen Hadeland	<p>Hadeland avis fanget opp noe som det ikke var dekning for. Det var 50 % sykefravær med avdelingen for sykepleiere som henger sammen med svangerskapsrelatert. 13,6 % i hele hjemmetjenesten.</p> <p>Innspill til spørsmålet fra Tor: Hvor mange er det snakk om ift. antall hoder?</p> <p>Nesten alle har 100 % stilling – 23 årsverk, 12 ansatte var da i en kortere periode sykmeldt. Samtlige skyldtes graviditet. Forsøke å tilrettelegge så godt det lar seg gjøre. Dette jobbes det sammen med HR om.</p>
Jul Tore Kittelsrud	Sykefravær	Kan det at vi har flere 100 % stillinger være årsaken til høyt sykefravær.	<p>Vi mangler pålitelig kunnskap om årsak-virkning, så vi ønsker ikke å spekulere på dette.</p> <p><i>Etter møtet, generell vurdering:</i></p>

			<p><i>Heltidskultur i helse- og omsorgssektoren i kommuner kan potensielt bidra til høyere sykefravær hvis det ikke håndteres riktig. Heltidskultur betyr å øke andelen heltidsstillinger for å redusere deltidsarbeid, noe som kan gi stabilitet for ansatte og bedre kvalitet i tjenestene. Men det kan også føre til utfordringer som kan øke risikoen for sykefravær:</i></p> <p><i>Økt arbeidsbelastning: Mange ansatte i helse- og omsorgssektoren opplever allerede høy arbeidsbelastning og fysisk krevende arbeid. Når deltidsansatte går over til heltidsstillinger uten nødvendige tiltak for å lette arbeidsmengden, kan det øke fysisk og mental slitasje.</i></p> <p><i>Redusert fleksibilitet: En fordel med deltidsstillinger er at de kan gi ansatte mer fleksibilitet, noe som er verdifullt i et krevende yrke. Økt arbeidstid kan gå utover balansen mellom jobb og privatliv og bidra til stress og utbrenthet, noe som øker risikoen for sykefravær.</i></p> <p><i>Mangel på variasjon og pauser: Lengere vakter og færre deltidsstillinger kan redusere muligheten for pauser, variasjon og tilpasninger i arbeidshverdagen, noe som kan påvirke både fysisk og psykisk helse.</i></p> <p><i>Psykososial belastning: Flere timer på jobb betyr mer tid brukt i krevende arbeidsmiljøer. I helse- og omsorgsykker med stor kontakt med brukere, kan dette føre til psykososial belastning og utmattelse som igjen kan føre til sykefravær.</i></p> <p><i>En overgang til heltidskultur kan ha mange fordeler, men for å unngå økt sykefravær er det viktig å innføre tiltak som god bemanningsplanlegging, støtteordninger, variasjon i arbeidsoppgaver og muligheter for hvile.</i></p>
John Olav Høgghaug Western	Sykefravær	Restarbeidsevne: tilrettelegging og oppfølging av restarbeidsevne	Fastlegestanden – viktig rolle i dette. De beskriver sin skvis situasjon – de skal ha en langvarig relasjon til pasienten. Dette er svært utfordrende.
John Olav Høgghaug Western		Hvordan ser det ut i de andre enhetene med tanke på sykefravær?	<p>Forebyggende tjenester, totalt sykefravær på 3,75 % hittil i år. Generelt lavt sykefravær i forebyggende tjenester over flere år.</p> <p>Institusjon pr 31.9.24: 10,78 %. I tillegg til Markatun III har Skjervum avdeling 2 et gjennomgående lavt fravær.</p>

Tor Brekke Skjøtskift	Sykefravær	<p>Lettere å få til om man inkluderer et samarbeid med Lunner?</p> <p>En pool med faste ansette er ønskelig</p>	<p>Referansebesøk Stange. Snakket om bemanningsenhet. Vanskelig ift. tid og ressurser til å jobbe det fram.</p> <p>Stange hadde en pool på ca. 500 tilkallingsvikarer.</p>
Råd for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne	Legetjenestebemanning	Er det ansatt flere faste på jaren	Oppdatering per 8.11: Fra november er alle ledige fastlegehjemler på Jaren og Brandbu legesentre besatt, bortsett fra en fastlegehjemmel ved Brandbu legesenter med en pasientliste på 300 personer som dekkes av en vikarlege.
Jul Tore Kittelsrud	Private sykehjem	Hvor mye koster en langtids sykehjemsplass i Gran kommune kontra kjøp av langtidsplass fra Villa Skaar, Granhøi, og Fagertun?	<p>Å beregne kostnaden for en langtids sykehjemsplass i egenregi er en kompleks oppgave av flere grunner. Her er noen viktige faktorer som gjør det utfordrende å gi et enkelt og konkret svar på kostnadsspørsmål fra kommunestyrepolitikere:</p> <p>1. Kostnadskomponentene varierer Kostnaden for en sykehjemsplass består av flere ulike utgiftsposter, inkludert lønn til ansatte, medisiner, mat, vask, byggekostnader og vedlikehold. Noen av disse kostnadene er faste, mens andre er variable og kan endre seg betydelig fra år til år. Personalutgifter, som ofte er den største kostnadsposten, påvirkes av sykehjemmets bemanningsbehov, kompetansekrav, vaktskift og overtidsbetaling. Utenom lønnskostnader kommer også pensjonsforpliktelser, sykefravær og andre personalutgifter, som kan være vanskelige å forutsi.</p> <p>2. Indirekte kostnader og fellesutgifter I tillegg til direkte kostnader har sykehjemmet også indirekte kostnader, som for eksempel administrasjon, IT-systemer, vedlikehold av bygninger og utstyr, og drift av støttefunksjoner som renhold og kjøkken. Disse fellesutgiftene fordeles ofte på tvers av kommunale tjenester og er ikke alltid knyttet direkte til hver enkelt sykehjemsplass. Disse felleskostnadene kan være vanskelige å skille ut spesifikt for sykehjemmet alene, fordi de ofte er integrert med kommunens samlede drift.</p> <p>3. Varierende pleiebehov blant beboere Kostnaden per plass påvirkes også av beboernes individuelle behov. Beboere med omfattende behov for pleie, tilsyn og behandling krever høyere bemanning og mer spesialisert kompetanse enn beboere med moderate behov. Dermed vil</p>

			<p>kostnaden per sykehjemsplass variere betydelig basert på beboernes sammensetning og behov. Kommunen må også ta høyde for tilrettelegginger, medisinsk utstyr og spesialiserte tjenester som kan bli nødvendige underveis, og slike tjenester kan være kostbare og vanskelige å forutsi.</p> <p>4. Uforutsette kostnader og endringer over tid Sykehjemmets kostnader kan variere med endringer i regelverk, som påvirker bemanningsnormer og krav til kvalitet. For eksempel kan nye nasjonale føringer for bemanning og kompetansekrav føre til høyere lønnskostnader og behov for etterutdanning. I tillegg påvirkes kostnaden av eventuelle uforutsette utgifter som oppstår som følge av akutte situasjoner, for eksempel smitteverntiltak under en pandemi, eller andre beredskapshendelser.</p> <p>5. Kostnadsberegning på kommunalt nivå Det er vanligvis nødvendig å gjennomføre detaljerte kostnadsanalyser og fordele kostnader fra andre kommunale enheter for å få en fullstendig beregning av kostnaden per plass. Disse analysene er tidkrevende og fordrer tilgang til oppdaterte data, samt nøye vurderinger av hvordan kostnadene skal fordeles og beregnes. Kommunen må også ta hensyn til at beregninger kan variere ut fra om de inkluderer eller ekskluderer kapitalkostnader (som lån til bygninger), og hva slags avskrivningspraksis som brukes.</p> <p>Oppsummert Det er med andre ord mange faktorer som gjør det utfordrende å fastsette en konkret kostnad per langtids sykehjemsplass. En nøyaktig beregning krever en omfattende analyse av både direkte og indirekte kostnader, beboernes varierende behov, uforutsette utgifter og hvordan kostnadene fordeles i kommunen.</p> <p>Dette forklarer hvorfor spørsmålet ofte ikke kan besvares med et enkelt tall, men snarere krever en forklaring på hvilke faktorer som påvirker kostnadsbildet og en presisering av hvilke kostnader som inkluderes i analysen.</p>
Råd for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne		Er det automatikk i at om det blir en ledig plass i Gran kommune så tar dere den tilbake i egenregi?	Ja, så langt vi har mulighet til det.

John Olve Johnsen		Sagatangen + driftskostnader – blir det dyrere enn dagens kostnader	Den lønnsomhetsvurdering vi la fram for kommunestyret 25. mai 2023 tilsa ikke det. Vi forventer mer kostnadseffektiv drift enn i dagens lokaler, bl.a. på grunn av bedre logistisk utforming av bygget.
Tor Brekke Skjøtskift		Ønsker beregningen på hvor mye man kan spare på å ha sommeråpent dagsenter kontra hjemmetjeneste (I kroner og øre)	Se svar i politikermodulen. Må evt. legge inn oppfølgingsspørsmål dersom rådmannen skal bruke mer tid på dette.
Eldrerådet		Kan man som innbygger selv hente ut statistikk ift. brukere av hjemmetjeneste (på kommunens nettsider)?	Nei, dette er ikke mulig. Det er budsjettert med i snitt 350 brukere per måned neste år.
John Olav Høghaug Western		Aidn (EPJ) synergien man forventer å få av det?	Se svar på tilsvarende spørsmål ovenfor.

Familie og velferd

Spørsmåls- stiller	Tema/overskrift	Spørsmål	Svar
Knut Magnar Lehre	Utenforskap	Mange unge i Gran kommune dropper ut av skole, og sliter med å komme seg inn i voksenlivet – hvilke tiltak. Lærlinger, ligger det inne reduksjon her?	Det er ikke nedtak på lærlinger, i senere år har det vært en økning. I NAV er det egen satsing på ungdom både fra Stat og kommune. Det er innført en ungdomsgaranti som innebærer at alle de berørte ungdommer skal ha en fast kontaktperson på NAV. Maksgrense på porteføljen til de som jobber med denne gruppa på 50 personer. Ungdomsprosjekt med midler fra Statsforvalteren, dette går på livsmestring. Dette går på de som faller ut av skolen og ikke har fått med seg det grunnleggende. Har behov for tett oppfølging og påfyll av grunnleggende ferdigheter. Alle tjenestene er opptatt av å forhindre utenforskap. Psykisk helse har en «bred» tiltakspakke som i varetar grupper med ulike behov. Motivere for å bli deltaker i samfunnet. Samarbeid med IPS (individuel jobb støtte). Deltakere har bistand av en jobbspesialist for å kunne stå i ordinært lønnet arbeid.
		Kunne dere ønsket dere mere midler til dette?	Vi søker hele tiden statlige midler for å få til dette arbeidet. Det skal ikke stikkes under en stol at det er krevende å få til dette innenfor eksisterende rammer.
Kjetil Ulset		Oppvekstreformen handler om å forebygge framtidig utenforskap. Ofte møtes mange fagpersoner på ansvarsgruppemøter som konkluderer med at skole skal gjøre en del oppgaver. Er det planer på andre fagpersoner inn mot skole som kan løse oppgaver som ikke lærere som nødvendigvis er de med best kompetanse.	Dette er spørsmål som også kan rette til oppvekst Ressursteam på skole og barnehager: her er ulike profesjoner inne ikke som enhet, men med sin tverrfaglige kompetanse f. eks på barnevern. De er inne og gir veiledning til lærere og assistenter.
Lasse Juliussen:	Psykisk helse	Psykisk helse involverer de seg inn mot personer under 16 år.	En stilling fra psykisk helse og to psykologer

Björg:	Økonomi	Dere må tenke på en ny måte. Kanskje det er viktig å få andre inn. Det er mye tiltak, men virker de slik de er tenkt? Må tenke utenfor boksen. Vi må benytte oss av statlig del av nav. Press i sosiale medier og press fra eldre elever.	Likeverdige partnerskap. Det er slik i dag at de statlige tiltakene utnyttes på en god måte.
Lasse Juliussen	Fag- og bemanning:	Hva er det?	Oppstart i 2019 med faste ansatte for å dekke ulike typer fravær og oppgaver. Mulighet for en sentral styring av dette kan gi en bedre utnyttelse av ressursene på tvers av tjenestesteder. Arbeidet stoppet litt opp med Korona, men vi har tro på at videre satsing på dette vil ha god effekt på kostnadene til vikarer.
Willy Vesthagen	Forebygging	Jeg opplever familie og velferd jobber godt på tvers og inn i skolen. Hadde vi kunnet være lenger fram i skoa i forhold til forebygging hadde det hatt god effekt i forhold til å komme i gang i etterkant for å «hjelpetilbake»	Det henger sammen med spørsmålet fra Kjetil Ulseth. Barnevern ser god effekt av å sette inn tiltak lenger nede i «trappa» Ser ikke noe dramatisk økning i de alvorlige tilfellene. Viktig at tiltakene treffer behovene hos den enkelte.
Inger Lise Stieng	BPA	Er det riktig at det ligger an til et merforbruk på 8 mill i 2024 og hva er grunnen til dette?	Ja det stemmer. Dette henger sammen med utvikling av antall vedtakstimer.
		Og kan man ha over 24 timer i døgnet?	Du kan ha mer enn 24 timer i døgnet, hvis det er behov for mer enn en person tilstede.
		Er det noen øvre grenser med timer før man må over i et annet omsorgsnivå? Er det øvre og nedre grenser for rettigheten til BPA?	Legger ved rundskriv som beskriver rettigheten og når den inntreer https://www.regjeringen.no/contentassets/bd58818a87cc4a109a6d29b4d0dc615a/rundskriv_i-9-2015_bpa.pdf

		Hvordan er den statlige finansiering?	Det er ingen statlig finansiering av BPA, men tjenestemottakere innenfor denne gruppen kan også komme innenfor ordningen av resurskrevende tjenester.
		Når hjelpen omfatter hele døgnet, må dere da gi hjelpen i hjemmet?	Det må alltid gjøres individuelle vurderinger. Kommunen må legge stor vekt på tjenestemottakers ønske. Det finnes dommer der kommuner har vært nødt til å omgjøre vedtak om institusjonsplass og gi hjelpen i hjemmet. Det er også et grensesnitt mellom helsehjelp og praktisk bistand, som vi vurderer å utforske knyttet til rettigheten til BPA.
	Oppvekstreform	pyramiden i presentasjonen. Kan dere si noe mer om den?	Barnevernleder forklarer innholdet i pyramiden, og hvordan Gran kommune jobber innenfor denne. Inntaksteam har økt innsatsen med en psykologstilling. Satser på kompetanse hos ansatte, og å dele denne kompetansen med foreldre og ansatte i andre tjenester. Det jobbes tett på tvers av ulike enheter i familie og velferd for å finne de beste løsningene. Vi er opptatt av å dele kompetanse med foreldre, for å sette dem i stand til å takle ulike utfordringer. Veilede foreldre.
	Rus	Ung data undersøkelsen. Hvordan går det egentlig?	Psykisk helse og rustjeneste har en bredde i sine tiltak, fra ene samtaler og veiledning, til grupper. Viktig å treffe den enkelte med riktig tiltak akkurat når de er motiverte for å motta hjelp. Det er overveldende, men det jobbes på mange nivåer for å møte de utfordringene som finnes. Det jobbe mye forebyggende i barnehage og skole. Innsatsteam.
Roger Nyhus	Utenforskap	Ser i Brandbu at det mye på gang der blant ungdomsmjøet på fritida. Er det å lage et lavterskeltilbud i Brandbu som en møteplass for ungdom tema sammen med andre?	For mer konkret svar bør det kultur og samfunn svare det opp. Familie og velferdstjenestene er kjent med at det å drifte Ungdommens hus på Gran, fordrer at det er voksne til stede, noe kan basere seg på frivillighet, men det må også være ansatte til stede med tanke på hendelser som kan oppstå. Å skulle bemanne opp to møteplasser vil kreve betydelige ressurser og det er kanskje bedre å kraft samle om et sted.
John Olve	Flyktninger	5 mill i reduserte kostnader, er det reelt å ha en innsparing på 5 millioner på dette området. Hva er risikoen for en «kostnadsbombe» frem i tid når det ikke er like stort behov for bosette samme antall flyktninger	Historisk sett vet vi at 5 årsperioden vi mottar flyktningemidler for har vi kommet med et resultat i pluss, men nasjonalt beregningsutvalg mener nå å se at kommunene i Norge bruker mer enn de får. Dette vil bli belyst nærmere når sak om bosetting kommer til behandling i desember. Det er ikke gjort endringer i rådmannens forslag til budsjett for flyktninger. Så lenge vi benytter integreringstilskuddet til faktiske kostnader knyttet til flyktninger er ikke risikoen så stor som hvis man salderer budsjettet med flyktning midler til andre tjenester. Midler til flyktninger er frie inntekter, som kan brukes på andre budsjettområder. I Gran har vi en edruelig bruk av flyktningemidler. Det som ikke er brukt til flyktninger tidligere er avsatt til disp.fonn.

			For å unngå vedvarende utgifter når antallet går ned må tjenestene reduseres og omstilles raskt. Dette fikk vi godt til i 2018-2020. Den største risikoen er kanskje at vi ikke greier å holde nivået oppe på tjenester i en nedtrappingsperiode slik at de flyktningen blir dårligere kvalifisert for arbeid og inkludering.
Jul Tore		Hva med utgiftene i fortsettelsen etter 5 årsperioden	Dette har vi ikke mulighet til å ta ut beregninger for, men det vi vet er at får vi innbyggere i jobb om de er tidligere flyktninger eller ikke så holdes utgiftene lave.
Tor Brekke Skjøtskift	Gevinstrealisering av tiltak og	Familie og velferd er eneste kommunalsjefområdet som har benevnt dette. Hvorfor er det sånn, er det fordi det er bare dette området	Nei, det er nok mer tilfeldig og handler om hvordan vi over tid har jobbet med ulike tiltak som vi nå kan få effekt av. Som eksempel Psykisk helse der vi over tid har jobbet med å vri tjenesten i tråd med prinsipper i innsatstrappen. Det er gjort en endring i oppfølging- og behandlingsteam i det siste. Det har vært mye enesamtaler, men det er ikke nødvendigvis den riktige/beste hjelpen for alle. Det er gjort mye for å finne ut at de kan jobbe annerledes for å avvise færre og hjelpe flere med de ressursene de har. Økende søknadsmasse over år. Målet er at ingen av de som søker avvises, men får en samtale med en behandler. Det vil fortsatt være enesamtaler, men det satses mere på gruppetilbud. Vi vurderer nå at vi kan ta ut gevinsten.
	risikovurdering	Og hvilke risikoer er det i budsjettet på området som kan si noe om dette.	Risiko knyttet til Ikke effektuerte omstillingstiltak i tilrettelagte tjenester, kan ikke være sikker før tiltaket er helt gjennomført. Risiko knyttet til ressurskrevende tjenester og om vi får den antatte økningen Noe risiko knyttet til barnevern dersom det blir behov for flere plasseringer, og store saker.
	BPA	Det er ikke lagt inn tiltak på dette området, vil styrking på tildeling være til hjelp dette også?	Det er lagt inn en økning i budsjettet for å ta mesteparten av økningen som har vært. For å komme innenfor budsjettet må det også gjennomføres tiltak på dette området. Her vil styrking av tildelingskontoret være en fordel både med tanke på kapasitet og kompetanse for å vurdere nivået på tjenesten.
Ungdomsrådet	psykisk helse og rustjeneste	Dersom en ungdom blir innlagt, så er det på Sannerud, synd at det er så langt unna.	Forstår spørsmålet og bekymringen, men dette er noe vi ikke har påvirkning på.
		Skolehelsetjenesten- hvor mange helsesykepleiere er det på Brandbu?	Pr i dag er det en helsesykepleier på Brandbu, men det vil bli styrket når BUS blir en større skole. Det blir mere enn en stilling.
		På skole er det lite snakk om rus og helsestasjonene	Vi vil ta med oss innspillene og anbefaler også at de selv tar opp temaet med helsesykepleier på skolen.

		for ungdom generelt- dette fokuset er bare i forbindelse med verdensdagen for psykisk helse.	
Thor Erik Lindstad	tilrettelagte tjenester	Tjenester skal løses på laveste tenkelige nivå. Vedtak om tjenester, bekymret for at det skal bli strengere praksis for innvilgelse av vedtak. Får alle vedtakene sine oppfylt ved fravær osv.	Det vil bli endringer i nivået på tjenester over tid, men dette skal være innenfor faglig forsvarlighet. Når vi jobber med innsatstrapp så handler det om å få riktig nivå på tjenesten til riktig tid for å mestre mest mulig selv. Når det kommer til bekymringen for om tjenester blir levert ved sykdom så skal jo vedtak oppfylles. Samtidig så vil det når det er fravær bli flyttet på tidspunkt og tjenester som ikke er kritiske.
Christine Bammer og	psykisk helse	Støtte til foreldre som har barn som sliter med psykisk helse og rusproblematikk Er det ikke noe slikt tilbud for foreldre som gir støtte til foreldre som har ungdom som sliter «bare» psykiske lidelser.	Pr i dag er det ikke gruppetilbud til denne gruppa, men er noe som tas med og kan jobbe videre med.
	flyktniger	Supplerende tjenester/sosialtjenester må nav betale ut det?	Nav betaler ut sosialhjelp til flyktniger. Nav samarbeider veldig tett sammen med flyktingetjenesten. Til flyktniger ble det betalt 9 mill til flyktniger og 12 mill til andre. Dette er tall pr august
Lars Erik Flatø	Fontenehus		Vi har kunnskap om antall deltakere. Det er relativt nyoppstartet, det vi ser er at det er mere brukt av Grans innbyggere enn av Lunnens innbyggere.
Morten Hagen	Kutt tiltak	to av tiltakene som ligger inne på gevinstrealiseringstiltak i oppvekstreform. Hva betyr dette for barnevernstjenesten.	Som ledd i oppvekstreformen er barneverntjenesten tilført midler over flere år. Noe av midlene er benyttet til opptrapping av forebyggende tiltak, f.eks. psykolog. Barnevern går i år med et relativt stort mindre forbruk. Ut fra erfaringstall tør vi å ta ut midler. Risikoen med dette er at det kan komme flere plasseringer, eller en sak som f.eks omfatter mange barn.
Hilde Kristin Smedsrud	helsestasjon-skolehelsetjenesten.	Det er en del utfordringer med psykisk helse blant ungdom, er det nok ressurser på skole for å	Det er alltid et ønske om mere tilstedeværelse, og tilgjengelighet. Tjenesten ønsker å jobbe forebyggende og primærforebyggende. I Gran kommune har vi et godt system, og godt samarbeid tjenestene imellom gjennom innsatsteam, ressursteam osv som en del av 1. linjetjenesten for å forebygge behov i 2. linjetjenesten

		fange opp alle som har utfordringer.	
		Hvordan er det med tilgang på kvalifisert personell	Det har vært utfordrende å rekruttere riktig fagkompetanse, men ved siste utlysning var det tilstrekkelig søkere med riktig kompetanse. tilgang på kvalifisert personell. Pr nå er stillingene besatt med kvalifiserte personer. Mange unge.
Kari Marie Engnes	Skole helsetjeneste	Hvor stor ressurs helsesykepleier er det ute på skolene, er ressursen god nok og tilgang på fagpersonell	Måltall 1100% stilling helsesykepleier pr 300 barn. Med mange skoler og steder det skal være helsesykepleier, så må ressursene fordeles utover, sånn at det blir liten ressurs på det enkelte sted.
	Sosialhjelp	Mål om å redusere sosialhjelp til unge, er det andre kommuner som har gjort forsøkt på dette og har resultater å vise til.	Sosialhjelp for unge- behov for tett oppfølging for å lykkes. Det har ikke vært kontakt med andre kommuner, men støtter seg til forskning på at det er behov for tett oppfølging for å få ungdom ut fra sosialhjelp og over i jobb.
Arne	Psykisk helse- eldre.	Hvordan jobber dere med ensomhet blant gruppen eldre.	en tjeneste med 0-100 i alder, sånn at alle aldersgrupper vurderes og behandles individuelt. Samarbeid med hjemmetjenesten.
Pål Arne	Akuttbolig	er dette lagt inn som ønsket tiltak? Hvordan løses dette i dag? Er det regnestykker som viser at en investering vil «stå seg» økonomisk i investeringsbudsjettet. Hensiktsmessige bofellesskap og bygg, er det god nok dialog med eiendom osv.	Akuttbolig og behov. Det er ikke laget noe regnestykket på dette pr nå. Den akuttboligen som finnes er bebodd hele tiden. Behovet kan sees i sammenheng med boliger til personer med rusutfordringer.
	Kompetansekrav barnevern	Hvordan går det med kompetansekravet om master?	Det er noen med master, og det finnes støtteordninger for de som ønsker å gjennomføre en masterutdanning. Mange har ulike typer videreutdanning. Kravet er master, eller 4 års relevant erfaring sammen med videreutdanning. Nærhet til arbeidsplass har mye å si for å beholde ansatte.
	Tiltak i forhold til sikkerhet		det er gjort risikovurderinger, ulike typer tiltak. Særdeles godt samarbeid med politiet på Gran.

Rustam	sykefravær	Norge er av verdens beste land å bo i, men har et voldsomt sykefravær, er det godt samarbeid med leger osv.	Det ble en livlig diskusjon.
--------	------------	---	------------------------------

Oppvekst

Spørsmåls- stiller	Tema	Spørsmål	Svar
GBL		Jf. Epost om Emsetrolla fam.bhg Nedgang i tilskudd ...?	Driftsform er utgangspunkt for tildeling av tilskudd (familiebarnehage eller ordinær bhg.) Dersom kommunen driver slik bhg. selv er det utgangspunktet for tildeling av tilskudd. Gran kommune er en lavinntektskommune, og derfor blir det lave tilskudd til både ordinære- og familiebarnehager. Økonomien er utfordrende for alle barnehagene i kommunen.
GBL		Hva skjer hvis barnehagen, legges ned- hva med barna da?	Emsetrolla driver en meget god barnehage, så det vil være leit for alle parter. Gran kommune har ledige plasser både i kommunale- og private barnehager. Utfordringen i Gran er for få barn som påpekt mange ganger tidligere.
FRP		Det etterlyses publisering av referater fra SU- møter?	I ny hjemmesideløsning vil bidra til bedre system på dette på barnehageområdet, hjemmesidene for skole er godt tilrettelagt for dette. Vi purrer opp at dette faktisk skjer i praksis.
SP		Hva skjer jf. struktursaken ang. Bjonerua bhg.?	Det planlegges orienterings i KST – neste møte
		Prosess – spes.ped – skole/bhg hvordan endre praksis?	Felles fag dager med alle ansatte – forelesing fra høyskolen tema inkludering. Vi må skape en praksis på hverdagsarenaene (bhg/skole) som virker fremmende på inkludering. Fokus på systemarbeid ikke bare individ.
FRP		Det er flere miljøarbeidere på Gran ungdomsskole (GUS) enn Brandbu (BUS) – er det bedre resultater på GUS enn BUS som følge av det? Og er det forsket på ulikhetene? Det kunne vært interessant?	Ikke forsket på det- Ingenting som utpeker seg i resultater eller trivsel. Begge skolene er fornøyde med hvordan de er rigget. GUS – har en tilrettelagt avdeling som er noe av årsaken til bemanningen er ulik.
AP		Spesialpedagogisk hjelp – tildeles det flere timer enn andre kommuner?	Barnehage: 15 % av barna får spes.ped. og flere timer enn barn i sammenlignbare kommuner. Bygger praksis hos oss, men kan også skyldes andre utfordringer rundt barna, og at vansker oppdagers tidlig osv. Autismespekteret- tiltakene kommer til å være omfattende selv om man legger om praksis. Prosentvis på skole 6,5 % av elevene får det vi tidligere kalte spesialundervisning. Økning er på styrkningstiltak – ikke spes.ped. i skole
SP		Flere elever i skole som har vedtak – og større vedtak, lærernorm på 3 barneskoler som ligger veldig lavt, scorer godt på nasjonale prøver, mellomtrinnet som har lave	Viktig med andre ansattgrupper/fagkompetanse i skolene, men læreren har ansvaret for opplæringen. ?

		tall, men mange på spes.ped, i ungdomskolene brøt lærernorm... Forskjeller på mellomtrinn og ungdomskoler?	
H		Styrke laget rundt lærer, viktig å samarbeide med psyk helse. PPT – små tjenester – er det tenkt noe om samarbeid på tvers av kommuner?	Det er gjort noen sonderinger, men ikke mer enn det. Har vært heldig å ha en stabil PPT i Gran men vi utfordres nå.
		Skolestruktur – Grymyr – 3 elever i 1.klasse – til Trintom – det viktigste er trygge rammer, lærer o.l – går det ann at Trintom plus kunne vært brukt til Grymyr elever? Barnevern – taushetsplikt – hinder for samarbeid eller ikke?	Det sees også på arealene på Trintom skole for å bruke skolene best mulig for alle elever. Viktig at taushetsplikten blir overholdt, men vi samarbeider innenfor de rammene vi har
AP		Budsjett – framdrift – forsinkelser -	Allerede vedtatt nedtrekk pga elevtall og vedtatt struktur. Får økonomiske konsekvenser hvis vedtaket blir forsinket. Gjentar det med pukkel-kostnader. Størst innsparing er på eiendom-sida.
GBL		Henvises til Kostra tall mellom kommuner – kan ikke sammenlignes – KOSTRA-tall bør være veiledende	Kommuner som ligner på hverandre er i samme KOSTRA - gruppe.
		Fam.bhg	Se svar innledningsvis.
		Er det lang venteliste på bhgplaser	Som det står i budsjettokumentet er det 26 barn på venteliste.
AP		Sykefravær i bhg. og har det vært lurt å styrke grunnbemanning?	Følger lovkravet mht til grunnbemanning. Forsøk viser at tiltakene kan ha kortsiktig virkning. At økt bemanning oppleves som – «den nye normalen». Vi jobber med praksisen for hvordan man tenker arbeidet med de rammene man har.
AP		Skolestruktur legge ned 3 skoler – 2025? Alt i 2025 –	Det er kommet innspill gjennom medvirkning mht å gjennomføre endringen samtidig. Vi prøver å lytte til forslag som kommer...

		Jaren pusse opp, Fredheim pusse opp. Eiendom – går det i hop – blir det 2025 eller 2026?	Har fått innspill fra ansatte og foreldre – har ønske om samtidig flytting – det er den skvisen vi står i. Eiendomsavd gir svar ang. vedlikeholdsprosjektene.
AP		Endring av struktur skal gi innsparinger - går det tilbake til skole eller går det til andre sektorer? Har dere lagt inn noe i langtidsplan for tilbakeføring av midler til skole?	Politikere bestemmer – hva vil dere prioritere midler til? Administrativ har vi ikke funnet budsjettmessig rom for ekstra midler til skole i langtidsplanen.
		Ny tidsplan – skolenedleggelse – budsjett ut fra vedtaket – budsjettet må korrigeres –	Redegjør på mytt ang. Jaren, Moen m.m. – Lytting til ansatte og foreldre – får vi det til i 20025 eller et lengre perspektiv- Tidsklemme uansett....rådmannen har ikke konkludert
Ungdomsrådet		Bjønneroa skole har elever fra Søndre land, men som nå kanskje må gå på skole i HOV. Det blir færre elever i Bjønneroa og mange klasser blir små. Hva skjer?	Ikke bare opp til oss. Har hatt en avtale med Søndre Land i mange år. Søndre Land bestemmer over sine elever. Ikke fått offisiell varsling om det om endring av skolested for disse elevene.
FRP		Vil oppfordre til dialog for å få kjapp avklaring	Hatt møter tidligere, Søndre Land som Gran har en trang økonomi og de avgjør saken for egne elever.
		Fredheim – påkost og arbeidet – elever hvor? Når er det ferdig utarbeidet?	Det vi vet om Fredheim er mindre enn det vi vet om Jaren. Må se på ulike alternativer som fortalt i KST (oktober). Vurdere sammen med eiendom – kan ikke vite det 100 %. Fordeler og ulemper med ulike alternativer. Vi må stå i den usikkerheten
AP		Hva er konsekvensen hvis vi skyver investeringen ett år frem i tid?	Det vi får signaler om er at ansatte tenker det er krevende.
AP		Spes.ped – effekt av sammenslåing av ansatte –	Uansett så skal vi jobbe med at alle elever skal inkluderes – romme de i det ordinære – hvordan man skal tenke praksis uavhengig av størrelse og flytting.

		større fagmiljø? Gevinst av det?	Bra for barn å være inkludert. Skole/bhg/ppt – nasjonalt initiert. Ved robuste fagmiljøer så kan man ha noe mer spesialisering slik at kompetansen kan utnyttes bedre.
AP		Bhg og Sykefravær – hva er lagt til grunn i budsjettet?	Budsjettet er nøkternt men forhåpentligvis realistisk.
FRP		Gratis SFO og billigere bhg? Blir det finansiert fra staten	I hovedsak blir vi kompensert. Det ligger summer inne som skal kompensere. Grunnlaget for nasjonal utregning (fordelingsnøkkelen) er at vi i Gran skal ha mindre deltakelse i SFO og bhg enn vi har – vår høye deltakelse er ikke kompensert – må da ta det av egen ramme.
		Skolestruktur – hva forventer vi å få av innsparelser der? Større klasser – mer spesialisering..... Tror ikke på at vi tjener penger på det – får ikke regnestykket til å gå opp?	Vi ansetter hvert år – naturlig avgang (ansatte slutter, blir pensjonister) kan gi besparelser jf. sak fra i mai. Fordi vi modellerer elevsammensetningen på nytt i de «nye» skolene ser vi muligheter for innsparinger.
		Styrkningstiltak 22 årsverk skole vedtak – kostnadene?	Økning i ressursbruk selv om elevtallet går ned. Denne utfordringen gjenspeiles i budsjettdokumentet.
Ungdomsråd		Elevmedvirkning – hva menes med det Per i dag har vi ikke påvirkning på hva vi skal lære Elevråd – tør ikke å si det videre – kan være en stopp der Veldig tungt å være på u.s.	Elever skal få medvirke i egen læring, arbeidsmåter mm. Oppfordrer til å være aktiv og medvirke.
		Elevtall går ned – behov for spes.ped opp – sliter våre elever mer eller er vi bedre på kartlegginger?	Ikke entydig svar – bruker mer ressurser enn før Flere barn kan oppleve mer utfordringer vi skal romme alle innenfor den skolen vi har. Vi har en del barn med diagnoser som har store hjelpebehov,
		Hvis jeg mister jobben – hvordan gjør dere det Ansattkabal -	Ingen mister jobben Snakker med alle ansatte – hvor ønsker de å jobbe etter endret struktur?
GBL		Økning 4,5 Mill kr 2025, koster ny struktur mer?	Oppvekst ligger an til et merforbruk i 2024, som «fanger» oss økonomisk også i 7/12 av 2025. I tillegg får ikke strukturendringen helårseffekt i 2025 Krevende med den

			store endringen som skal skje i 2025 og uforutsette kostander kan påløpe som nevnt tidligere.
?		Bhg – hva er konsekvensene løpende av opptak? Privat bhg, Emsetrolla er alle utgifter kommunalt tatt med i beregningen av tilskuddet?	Plasser til barn uten lovfestet rett er ikke finansiert inn i den økonomiske rammen til Gran kommune. Alle lovpålagte utgifter er tatt med, er det gjort feil i beregningen så rettes det opp. Tilskuddsberegningen gjøres etter regnskap 2 år på etterskudd (for 2025 brukes regnskap 2023), men deflatorjustert. Vi forsøker å holde en løpende dialog med de private aktørene, ang. økonomi, slik at de kan ta høyde for dette i sin drift, se også svar innledningsvis
Ungdomsrådet		Skolestruktur – hvorfor nå og ikke før?	Utfordrende og stor politisk uenighet rundt dette temaet.